
HISTORIA GMINY KOSZARAWA

1973-2023

Z wielką przyjemnością przedstawiam opracowanie pt. „Historia Gminy Koszarawa w latach 1973 – 2023”, które powstało w związku z 50 rocznicą utworzenia Gminy Koszarawa. Publikacja ta stanowi podsumowanie półwiecza działalności gminy jako jednostki samorządowej. Przedstawia przede wszystkim informacje o ludziach, którzy działali w strukturach organów gminy i jej jednostkach organizacyjnych.

W okresie mijających 50 lat funkcjonowania gminy możemy zaobserwować, jak bardzo zmieniło się jej oblicze, jak dynamicznie się rozwijała i nadal rozwija z korzyścią dla mieszkańców Koszarawy. Śmiało możemy stwierdzić, że gmina jako struktura samorządowa najbliższa mieszkańcom, rozumiejąca ich potrzeby, jest nieodzownym elementem systemu społeczno-politycznego naszego Państwa. Zachęcam serdecznie do zapoznania się z tematyką niniejszej publikacji.

Wójt Gminy Koszarawa
Czesław Majdak

**Opracował zespół pod redakcją
Leszka Zugaja i Gabrieli Gancarz**

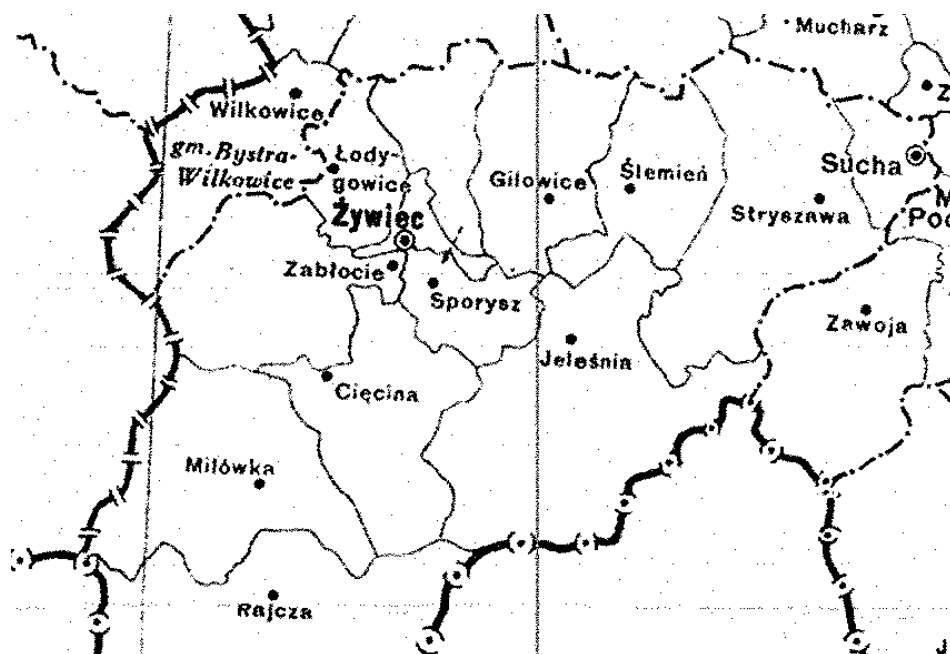
GMINA KOSZARAWA 1973-2023

KOSZARAWA 2023

CZĘŚĆ I – GMINA KOSZARAWA W LATACH 1973-1990

WSTĘP

Powojenne dzieje administracji lokalnej to czas wielkiego chaosu. Do 1954 roku funkcjonowały dawne gminy, powołane jeszcze przed II wojną światową. W rejonie współczesnej gminy funkcjonowała gmina Stryszawa. Jej częścią była gromada (sołectwo) Koszarawa. Gmina Stryszawa należała do powiatu żywieckiego i województwa krakowskiego.

Fragm. mapy administracyjnej z 1938 roku

W 1954 roku administrację lokalną gruntownie przeorganizowano, powołując niewielkie gromady. Te miały być wstępem do planowanej podówczas kolektywizacji wsi. Na szczęście do tego nie doszło, ale gromady pozostały i stanowiły swoisty anachronizm. Gromady z reguły obejmowały po kilka, kilkanaście miejscowości. Nie miały większych możliwości nadzoru i wpływania na decyzje takich instytucji jak GS Sch¹, POM², kółka rolnicze, spółdzielnie oszczędnościowo-kredytowe. Tak opisywano działalność gromad: *W konsekwencji terenowa władza gromadzka jest z reguły zaskakiwana pewnymi procesami gospodarczymi. Odbywa się to kosztem autorytetu tej władzy. U ludzi, którzy władzę tę reprezentują, powstaje uczucie pasywności. Odczucie to udziela się również mieszkańcom gromady, którzy jeżdżą do powiatu, by tam załatwić swoje sprawy. Zresztą niektórzy pracownicy biur gromadzkich wolą niejednokrotnie podanie obywatela przestać*

¹ Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska.

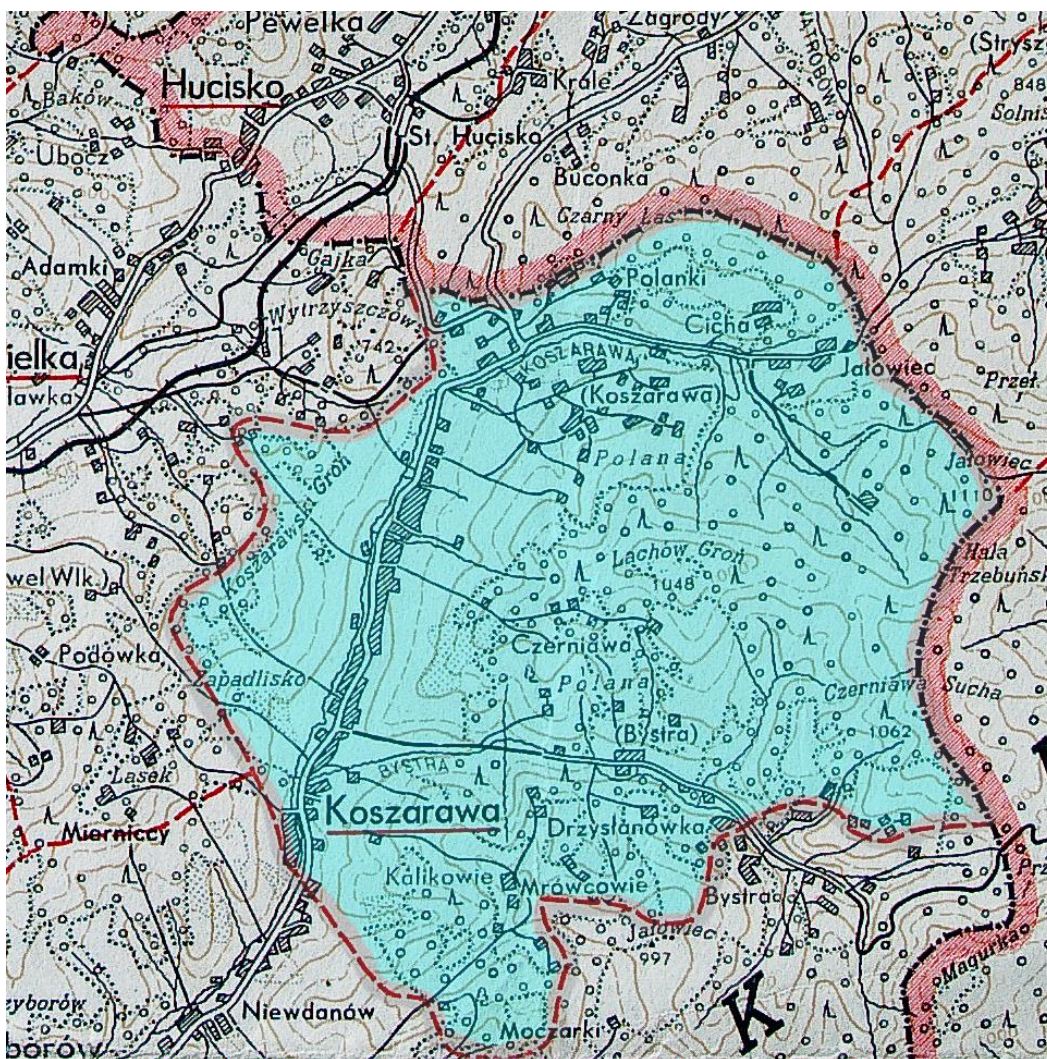
² Państwowy Ośrodek Maszynowy.

do powiatu, choć jest ono do załatwienia na miejscu. Spowodowane to jest brakiem kwalifikacji niektórych pracowników oraz chęcią uniknięcia odpowiedzialności³.

Kadry gromad wiejskich były niezwykle słabe. Większość pracowników posiadała podstawowe wykształcenie. Ponad 70% budżetu gromadzkiego było przeznaczane na płace dla administracji gromadzkiej, nauczycieli, ośrodków zdrowia, kultury itp. Była to tylko dystrybucja środków. Działania inwestycyjne ograniczały się do bieżących remontów obiektów.

Wśród wielu powołanych ówczesnie gromad była także gromada Koszarawa. Funkcjonowała do 1972 roku. Od 1969 roku jej częścią była dodatkowo wioska Przyborów.

³ APK, PWRN Kielce, sygn. 1683, k. 54.

Gromada Koszarawa w 1958 roku

W grudniu 1970 roku I sekretarzem KC PZPR został Edward Gierek. Jego czasy są często z rozrzewnieniem wspomniane przez starszych mieszkańców wsi. Początki były bowiem bardzo obiecujące.

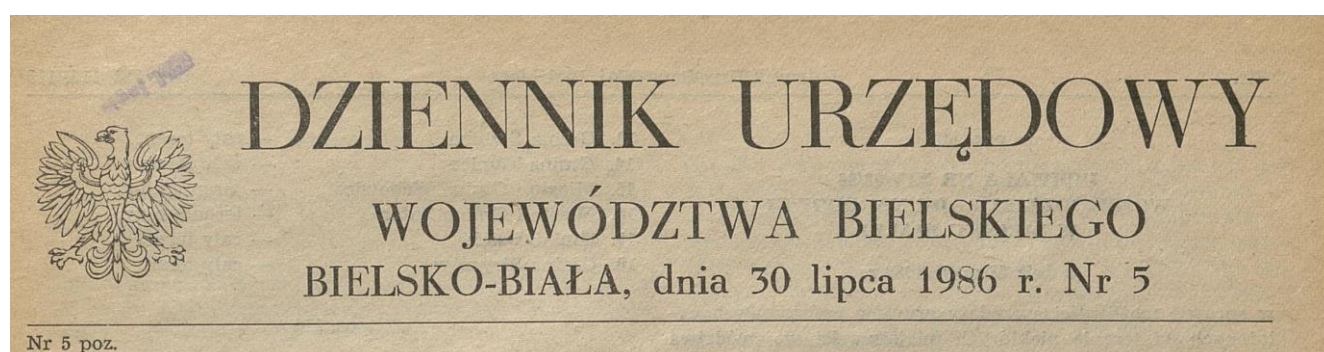
Polska dekady lat 70. XX wieku starała się wykonać wielki skok cywilizacyjny, ale struktura administracyjna obszarów wiejskich, gdzie mieszkała większość społeczeństwa, tkwiła cały czas w latach 50. Potrzebne były głębokie zmiany.

Pomysłem na przebudowę struktury administracyjnej było powołanie na nowo gmin: dużych, samowystarczalnych jednostek z większymi uprawnieniami. Na czele gmin miał stanąć kompetentny naczelnik.

Już w 1971 roku rozpoczęły się przygotowania do wielkiej reformy administracyjnej – powołania gmin. Przygotowania trwały niemal cały rok 1972. Należało określić okręgi gminne, co często spotykało się z oporem społecznym. Przez wiele miesięcy szukano kandydatów na naczelników i sekretarzy. Preferowano osoby z wyższym wykształceniem, co nie było łatwe na polskiej prowincji. Problemem było znalezienie odpowiedniej siedziby przyszłego urzędu gminy.

Wśród powołanych gmin była też gmina Koszarawa w powiecie żywieckim i województwie krakowskim. W skład nowej gminy weszły sołectwa: Koszarawa i Przyborów⁴. W tym przypadku dawny okręg gromady stał się okręgiem gminy.

Już dwa lata później, od 1 czerwca 1975 roku, przeprowadzano kolejną reformę administracji państwa. Zlikwidowano duże województwa i powiaty. **Gmina Koszarawa została przyporządkowana do małego województwo bielskiego (Bielsko-Biała).**

Nagłówek Dziennika Urzędowego Województwa Bielskiego

⁴ Dz. Urz. WRN Kraków, 1972 nr 18 poz. 268.

- Breń, Kobierzyn, Lisia Góra, Nowa Jastrząbka, Nowe Żukowice, Pawezów, Stare Żukowice, Śmigno, Zaczarnie.
- 4) **Łęg Tarnowski** z siedzibą gminnej rady narodowej w Łęgu Tarnowskim; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Biała, Bobrowniki Wielkie, Ilkowice, Łęg Tarnowski, Łukowa, Niedomice.
  - 5) **Pleśna** z siedzibą gminnej rady narodowej w Pleśnej; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Dąbrówka Szczepanowska, Janowice, Lichwin, Lubinka, Łowczówek, Pleśna, Rychwałd, Rzychowa, Szczepanowice, Świebodzin, Woźniczna.
  - 6) **Radłów** z siedzibą gminnej rady narodowej w Radłowie; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Biskupice Radłowskie, Główny, Łęka Siedlecka, Niwka, Radłów, Sanoka, Siedlec.
  - 7) **Ryglice** z siedzibą gminnej rady narodowej w Ryglicach; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Bistuszowa, Joniny, Kowalowa, Lubcza, Ryglice, Uniszowa, Wola Lubecka, Zalasowa.
  - 8) **Skrzyszków** z siedzibą gminnej rady narodowej w Skrzyszowie; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Ładna, Łękawica, Pogórska Wola, Skrzyszków, Szywałd.
  - 9) **Tarnów** z siedzibą gminnej rady narodowej w Tarnowie; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Błonie, Jodłówka, Koszyce Małe, Koszyce Wielkie, Łękawka, Nowodworze, Poręba Radlna, Radlna, Tarnowiec, Wola Rzędzińska, Zawada, Zbylitowska Góra, Zgłobice.
  - 10) **Tuchów** z siedzibą gminnej rady narodowej w Tuchowie; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Buchcice, Burzyn, Dąbrówka Tuchowska, Jodłówka Tuchowska, Karwodrza, Lubaszowa, Łowczów, Meszna Opačka, Piotrkowice, Siedliska, Trzemeszna, Zabłędza.
  - 11) **Wierzchosławice** z siedzibą gminnej rady narodowej w Wierzchosławicach; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Bobrowniki Małe, Bogumiłowice, Gosławice, Komorów, Łętowice, Mikołajowice, Ostrów, Rudka, Sieciechowice, Wierzchosławice.
- § 16. W powiecie wadowickim, województwie krakowskim tworzy się następujące gminy:
- 1) **Andrychów** z siedzibą gminnej rady narodowej w Andrychowie; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Brzezinka, Inwałd, Roczyne, Rzyki, Sulkowice, Targanice, Zagórnik.
  - 2) **Brody** z siedzibą gminnej rady narodowej w Brodach; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Barwałd Górny, Barwałd Średni, Brody, Bugaj, Leńcze, Podolany, Przytkowice, Stanisław Dolny, Zarzyce Małe, Zarzyce Wielkie, Zebrzydowice.
  - 3) **Brzeźnica** z siedzibą gminnej rady narodowej w Brzeźnicy; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Bęczyn, Brzezinka, Brzeźnica, Chrzastowice, Kopytówka, Kosowa, Łączany, Marcyporęba, Nowe Dwory, Paszkówka, Pówieś, Sosnowice, Tłuczka, Wyżrań.
  - 4) **Lanckorona** z siedzibą gminnej rady narodowej w Lanckoronie; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Izdebnik, Jastrzębia, Lanckorona, Podchybie, Skawinki.
  - 5) **Mucharz** z siedzibą gminnej rady narodowej w Mucharzu; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Jaszczurowa, Koziniec, Mucharz, Skawce, Świnna Poręba, Zagórze.
  - 6) **Tomice** z siedzibą gminnej rady narodowej w Tomicach; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Łgota, Radocza, Tomice, Witanowice, Woźniki, Zygodowice.
  - 7) **Spytkowice** z siedzibą gminnej rady narodowej w Spytkowicach; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Bachowice, Lipowa, Miejsce, Ryczów, Spytkowice.
  - 8) **Stryków** z siedzibą gminnej rady narodowej w Strykowie; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Dąbrówka, Leśnica, Łękawica, Stronie, Stryków, Zakrzów.
  - 9) **Wadowice** z siedzibą gminnej rady narodowej w Wadowicach; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Babica, Barwałd Dolny, Chocznia, Frydrychowice, Gorzeń Dolny, Gorzeń Górny, Jarosowice, Kaczyna, Klecza Dolna, Klecza Górna, Ponikiew, Przybradz, Roków, Stanisław Górny, Wysoka, Zawadka.
  - 10) **Wieprz** z siedzibą gminnej rady narodowej w Wieprzu; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Gieraltowice, Gieraltowiczki, Głębowice, Nidek, Wieprz.
- § 17. W powiecie żywieckim, województwie krakowskim tworzy się następujące gminy:
- 1) **Czernichów** z siedzibą gminnej rady narodowej w Czernichowie; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Czernichów, Międzybrodzie Bialskie, Międzybrodzie Żywieckie, Tresna.
  - 2) **Gilowice** z siedzibą gminnej rady narodowej w Gilowicach; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Gilowice, Rychwałd.
  - 3) **Jeleśnia** z siedzibą gminnej rady narodowej w Jeleśni; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Jeleśnia, Korbielów, Krzyżowa, Krzyżówki, Mutne, Pewel Wielka, Sopotnia Mała, Sopotnia Wielka.
  - 4) **Koszarawa** z siedzibą gminnej rady narodowej w Koszarawie; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Koszarawa, Przyborów.
  - 5) **Lipowa** z siedzibą gminnej rady narodowej w Lipowej; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Leśna, Lipowa, Ostre, Sienna, Słotwina, Twardorzeczka.
  - 6) **Łękawica** z siedzibą gminnej rady narodowej w Łękawicy; w skład nowoutworzonej gminy wchodzi obszary sołectw:
Kocierz Moszczaniecki, Kocierz Rychwałdzki, Łękawica, Łysina, Moszczanica, Oczków, Okrajnik.
  - 7) **Łodygowice** z siedzibą gminnej rady narodowej w Ło-

Akt powołania gminy Koszarawa

WOJEWÓDZKA RADA NARODOWA W KRAKOWIE

Na podstawie art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 roku o radach narodowych (Dz. U. Nr 49, z 1972 roku pozycja 314), uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie Nr XVIII/92/72 z dnia 6 grudnia 1972 roku

tworzy się w powiecie żywieckim

GMINĘ KOSZARAWA

PRZEWODNICZĄCY SESJI

PRZEWODNICZĄCY PREZYDIUM

Kraków, dnia 1 stycznia 1973 roku

Symboliczny akt powołania gminy Koszarawa (zasoby UG Koszarawa)

Charakterystyka gminy

Gmina Koszarawa w powiecie żywieckim liczyła 6 333 ha powierzchni. Na gminę składały się dwa sołectwa: Koszarawa i Przyborów. Grunty orne zajmowały około 30% ogólnej powierzchni, natomiast lasy około 50%. Według danych z 1978 roku gmina liczyła około 5 000 mieszkańców, z czego 40% pracowało poza rolnictwem. Coraz większą rolę odgrywała turystyka. Na terenie gminy istniało wiele domków letniskowych. W latach 70. XX wieku na obszarze gminy wykazywano 2 150 budynków. Około 10% z nich miało jeszcze słomiane strzechy.

Oświata

Rok 1973 był bardzo ważny w dziejach oświaty podstawowej. W gminach wiejskich powołano zbiorcze szkoły gminne na czele z dyrektorami zbiorczych szkół. Taka szkoła mieściła się zazwyczaj w siedzibie gminy. Pozostałe szkoły w gminach miały z czasem zostać filiami szkoły zbiorczej, a ich stopień organizacyjny miał zostać obniżony.

Na początku lat 70. na terenie gminy działały następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Koszarawie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Koszarawie (Koszarawa-Cicha),
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Koszarawie (Koszarawa-Bystra),
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Przyborowie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Przyborowie (Moczarki)⁵.

Szkoła nr 1 Koszarawie pełniła jednocześnie funkcję Zbiorczej Szkoły Gminnej (od 1976 roku dyrektor Jan Skoczeń). Placówka szkolna (nr 3) w Koszarawie-Bystra była filią Zbiorczej Szkoły Gminnej⁶.

Brak było zupełnie opieki przedszkolnej. Pierwsze tego typu placówki powstały dopiero w 1975 roku w Koszarawie. Były to obiekty jednooddziałowe, początkowo z liczbą 97 dzieci. Opiekę sprawowały 4 wychowawczynie. W 1979 roku powstała kolejna placówka przedszkolna w Przyborowie (w gmachu szkoły). W tym samym roku utworzono pierwsze przedszkole dwuoddziałowe w Koszarawie. Działo w budynku prywatnym⁷.

Długoletnim dyrektorem Przedszkola nr 1 w Koszarawie była Halina Tłałka.

---

⁵ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 2.

⁶ Ewa Mętel, *Gmina Koszarawa w latach 1945-1995* [praca magisterska], Kraków 1995, s. 64.

⁷ Tamże, s. 66.

Miejscowe szkoły miały słabą infrastrukturę. Wielką bolączką był brak odpowiednich sal lekcyjnych. Brakowało także kadry nauczycielskiej⁸.

Na początku lat 70. powołano Komitet Rozbudowy Szkoły Podstawowej w Koszarawie (prawdopodobnie nr 1). Rozpoczęto zbieranie środków finansowych. Niestety w 1973 roku budowa została skreślona w powiatowym planie i sprawa rozbudowy stała się nierealna. Udało się jedynie założyć centralne ogrzewanie w tejże szkole o wartości 300 000 zł, w tym wkład ludności to było 120 000 zł (składki społeczne). W następnych latach doszło do rozbudowy szkoły.

W roku szkolnym 1975/1976 nastąpiła reorganizacja sieci szkolnej. Szkoła nr 3 w Koszarawie stała się jednostką 4-klasową. Zlikwidowano niepełną szkołę w Przyborowie-Moczarkach (klasy I-III).

Po kilku latach działalności gminnego dyrektora szkół – Jana Skoczenia jego następcą została Halina Haręża, a jej zastępcą Tadeusz Brańka⁹.

W połowie lat 70. nastąpił czas inwestycji w Szkole Podstawowej nr 2 w Koszarawie. Przy tej szkole prowadzono prace budowy boisk i zagospodarowanie placu szkolnego¹⁰.

W 1984 roku zrezygnowano z idei zbiorczych szkół gminnych. Zlikwidowano stanowisko dyrektora zbiorczej szkoły. Wprowadzono natomiast stanowisko inspektora oświaty i wychowania na terenie każdej gminy. W gminie Koszarawa inspektorem została Halina Haręża. W tym samym czasie dyrektorem Szkoły Podstawowej nr 1 w Koszarawie został Tadeusz Brańka, który pracował przez wiele następnych lat¹¹.

W 1988 roku kolejnym inspektorem oświaty i wychowania został Grzegorz Góra. Natomiast Halina Haręża objęła stanowisko dyrektora SP w Przyborowie.

W latach 80. na terenie gminy działały następujące placówki oświatowe¹²:

- SP Koszarawa nr 1 (dyrektor Tadeusz Branka),
- SP Przyborów (dyrektor Halina Haręża),
- SP Koszarawa Cicha (dyrektor Mieczysław Szłapak),
- SP Koszarawa Bystra (dyrektor Maria Fediuk)¹³.

W latach 80. XX wieku przy trzech szkołach podstawowych działały sale gimnastyczne.

W 1990 roku zlikwidowano stanowisko gminnego inspektora oświaty i wychowania.

---

⁸ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 2.

⁹ Ewa Mętel, *Gmina Koszarawa w latach 1945-1995* [praca magisterska], Kraków 1995, s. 65.

¹⁰ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 3.

¹¹ Tamże.

¹² AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 4.

¹³ Tamże.

W okresie lat 1973-1994 malała liczba uczniów, natomiast rosła liczba nauczycieli. W 1975 roku do szkół w gminie uczęszczało 721 dzieci, uczyło je 21 nauczycieli. Natomiast w 1994 roku do szkół gminnych uczęszczało 553 dzieci, a uczyło je 47 nauczycieli¹⁴.

Dyrektorzy szkół na terenie Gminy Koszarawa w okresie do 1990 roku¹⁵:

Nazwa placówki	Dane dyrektorów	Okres pełnienia funkcji
Szkoła Podstawowa nr 1 (Zbiorcza Szkoła Gminna do 1984 roku)	Jan Skoczeń, Halina Haręża, Tadeusz Brańka, Anna Janoszek	1976-1983, 1983-1984, 1984- -1999
Szkoła Podstawowa nr 2	Stanisław Fortuna, Maria Zoń Mieczysław Szłapak	1968-1984, 1984-1986, 1986-2002,
Szkoła Podstawowa nr 3 (szkoła filialna od 1976)	Stanisław Brzegowy (kierownik), Maria Fediuk	1976-1986, 1986-2001
Szkoła Podstawowa w Przyborowie	Jan Szczelina, Halina Haręża	1969-1988, 1988-2012

Kultura

Podstawą kultury w gminie były dwie biblioteki. W sumie ich księgozbiór liczył około 9 000 woluminów (lata 70.). Dodatkowo działało 5 punktów bibliotecznych. Liczba czytelników wynosiła 800 osób. W latach 70. powstał nowy gmach biblioteki, jednak z uwagi na błędy przy budowie kominów lokal ten nie mógł być wykorzystywany w porze zimowej, ponieważ nie było możliwości napalenia w piecach. Biblioteka zajmowała więc dwa pomieszczenia w miejscowym klubie „Ruchu”¹⁶.

Od 1970 roku Biblioteka w Koszarawie była kierowana przez panią Danutę Bajko. Od 1975 roku kierownikiem placówki został pan Karol Góra. Biblioteka w tym czasie przeniosła się do prywatnego domu. Powstała ówczesnie czytelnia na 20 miejsc. W 1981 roku dyrektorem placówki została pani Małgorzata Kępka, która kieruje nią do dnia dzisiejszego¹⁷.

¹⁴ Ewa Mętel, *Gmina Koszarawa w latach 1945-1995* [praca magisterska], Kraków 1995, s. 65.

¹⁵ Dane UG Koszarawa.

¹⁶ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 4.

¹⁷ Materiały GBP Koszarawa.

Z innych instytucji kultury należy wymienić Klub Książki i Prasy „Ruch”, którego pracą kierowała miejscowa organizacja ZSMW¹⁸. W sprawozdaniu na temat kultury w gminie zapisano: *Praca Klubu, pomimo że przebiega poprawnie, organizowane są konkursy, spotkania z pisarzami, wieczorki taneczne, zebrania koła itp., to jednak stoją przed nią jeszcze duże zadania, zwłaszcza przed ZSMW na odcinku pracy kulturalno-oświatowej, poprzez uaktywnienie działalności ZSMW i poszerzenie jego szeregów*¹⁹. Klub w Koszarawie posiadał wyremontowany budynek z bieżącą wodą.

Opracowanie dotyczące dziejów gminy także wspominało powyższy Klub, który działał od grudnia 1982 roku. Na co dzień prowadziła go Zofia Sternal. Placówka mieściła się w budynku należącym do pani Sternal. W opracowaniu naukowym zapisano: *Zakres działalności [Klubu] był bardzo szeroki. Tu mogła się spotkać młodzież z całej gminy, posłuchać nagrań, oglądać filmy, rozgrywki sportowe. Klub dysponował sprzętem potrzebnym do gry w tenisa stołowego. (...) Organizowano imprezy takie jak: Dzień Babci, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dni Oświaty, Książki i Prasy. (...) Wspólnie z Gminnym Komitetem Pomocy Społecznej co roku organizowano Dzień Seniora z udziałem najstarszych mieszkańców gminy. Imprezy tego typu uświetniał występ zespołu Jaferki*²⁰. Działalność Klubu została zawieszona w 1990 roku z powodu trudności finansowych²¹.

Raz w tygodniu do Koszarawy i Przyborowa przyjeżdżało kino objazdowe. Brakowało jednak odpowiednich pomieszczeń do wyświetlania filmów. W latach 80. zaprzestano działalności kina objazdowego²².

W sprawozdaniu dotyczącym kultury z 1985 roku czytamy: *Aktualnie placówki kulturalne działające na naszym terenie mieszczą się w budynkach prywatnych, co nierzadko jest krępujące dla młodzieży, które nie czuje się współgospodarzem. Pomieszczenia nie zawsze odpowiadają wymogom, brak jest miejsca i sprzętu na organizowanie działalności rozrywkowej, jak różnego rodzaju gier towarzyskich, dyskotek, wyświetlania filmów itp. Sieć i działalność placówek kulturalnych przedstawia się następująco: w sołectwie Koszarawa działa Klub RSW „Ruch”, zaś w sołectwie Przyborów klub „Rolnika” (nieczynne z uwagi na przeprowadzenie remontu kapitalnego). Działalność klubów jest prowadzona przez organizowanie odczytów, konkursów, wystaw książek, plakatów, dyskotek oraz działalność handlową. Ponadto klub RSW „Ruch” współpracuje z Gminną Biblioteką Publiczną i prowadzi punkt biblioteczny, z którego aktualnie korzysta 105 czytelników. Klub jako patron Regionalnego Zespołu Dziecięcego Jaferki dużo swej działalności kulturalnej poświęca temu Zespołowi, który doskonali swój program na bazie tej placówki. Działalność Gminnej Świetlicy Kultury oparta jest na współpracy z klubami, bibliotekami i zespołami regionalnymi z uwagi na to, iż w budynku, w którym mieści się ww.*

---

¹⁸ Związek Socjalistycznej Młodzieży Wiejskiej.

¹⁹ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 4.

²⁰ Ewa Mętel, *Gmina Koszarawa w latach 1945-1995* [praca magisterska], Kraków 1995, s. 73.

²¹ Tamże, s. 74.

²² AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 4.

placówka, jest obecnie przeprowadzany remont kapitalny. (...) Na naszym terenie działają dwie biblioteki publiczne i obecnie obie mieszczą się w budynkach prywatnych²³:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Koszarawie,
- Wiejska Biblioteka Publiczna w Przyborowie.

Działalność bibliotek skupia się przede wszystkim na upowszechnianiu czytelnictwa. W lokalach bibliotek organizowane są wystawy, dekoracje, gazетки itp. (...) Niestety nie jest to łatwe zadanie [upowszechnianie kultury] z uwagi na brak na naszym terenie zakładów pracy, placówek kulturalnych z prawdziwego zdarzenia, które mogłyby prowadzić szeroką i różnorodną działalność. Młodzież dojeżdżająca po kilkanaście kilometrów dziennie przyjeżdża praktycznie do domu, aby wypocząć czy też w wolnej chwili pomóc rodzicom w ich ciężkiej pracy na roli. Młodzież niemająca interesującej rozrywki wciąga się w nałóg pijaństwa, które obecnie jest plagą naszego narodu. Młodzież kulturalniejsza rozrywek szuka w mieście, gdzie ma większe możliwości spędzania wolnego czasu zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Przed laty na terenie naszym były kina objazdowe, które cieszyły się dużym powodzeniem, a liczba widzów była przeważnie ograniczona brakiem miejsc na ciasnych salach. (...)²⁴.

W latach 80. w gminie Koszarawa powstała nowa instytucja: gminna świetlica kultury (kierownik Józefa Hulbój).

Prężnie działały koła gospodyń wiejskich. Warto dodać, że przy KGW w Koszarawie istniał Zespół Regionalny Wrzosa, który odnosił sukcesy na lokalnych przeglądach. W 1986 roku otrzymał nagrodę Ministra Kultury. Zespół powstał w 1969 roku przy miejscowym kole gospodyń wiejskich. Początkowo tworzyło go 10 par i dwóch muzyków. Założycielką była pani Wiktoria Mętel. W 1991 roku Zespół zakończył działalność²⁵.

W 1983 roku przy Klubie „Ruchu” w Koszarawie powstał kolejny zespół regionalny. Była to dziecięca grupa Jaferki, która działa po dziś dzień. Organizatorkami były: Wiktoria Mętel (także założycielka zespołu Wrzosa), Janina Kołda i Zofia Sternal. W 1984 roku rozpoczęły się pierwsze publiczne występy²⁶. Aktywność zespołu z powodzeniem trwała do 1989 roku. Następnie grupa zawiesiła działalność²⁷.

Ochrona zdrowia

W latach 70. XX wieku ośrodek zdrowia w Koszarawie mieścił się w prywatnym budynku (wynajmowanym). Warunki pracy były bardzo trudne. W kolejnych latach trwała budowa nowego gmachu ośrodka zdrowia z udziałem czynów społecznych.

---

²³ Tamże, sygn. 5.

²⁴ Tamże.

²⁵ Ewa Mętel, *Gmina Koszarawa w latach 1945-1995* [praca magisterska], Kraków 1995, s. 75.

²⁶ Tamże, s. 76.

²⁷ Tamże.

Ostatecznie 2 maja 1984 roku oddano do użytku nowy gmach ośrodka. Była to duża uroczystość. Prowadzono w nim trzy poradnie: ogólną, pediatryczną i dla kobiet. Dodatkowo w Koszarawie działał punkt dentystyczny oraz punkt apteczny. W jednostkach służby zdrowia pracowało (lata 80.) 3 lekarzy, 1 stomatolog oraz 10 pielęgniarek²⁸.

Gospodarka

Podstawą gospodarki było rolnictwo, jednak wielu mieszkańców dojeżdżało do pracy w fabrykach poza obszarem gminy. Rosła rola turystyki w miejscowej gospodarce.

W 1978 roku w gminie wykazywano 1 088 gospodarstw rolnych. Niemal monopolistą w dziedzinie handlu i usług była Gminna Spółdzielnia SCh z Jeleśni. Tamtejsza spółdzielnia prowadziła 7 sklepów spożywczych, 1 sklep rzeźniczy. Dodatkowo działały 3 kioski „Ruchu”, 3 prywatne kawiarnie, magazyn nawozowy kółka rolniczego. Usługi w zakresie kowalstwa, ślusarstwa, mularstwa i inne wykonywane były przez prywatne osoby²⁹.

W Koszarawie działał bank spółdzielczy (prezes Jan Wrzeszcz).

W latach 80. XX wieku na terenie gminy działało 8 sklepów, 4 punkty sprzedaży „drobnodetalicznej”, były też 2 punkty gastronomiczne (spółdzielcze) oraz 4 prywatne kawiarnie. Dodatkowo funkcjonowało 9 zakładów rzemieślniczych różnych branż oraz 25 stolarzy. Usługi rolnicze dla ludności wykonywało kółko rolnicze w Koszarawie³⁰.

Infrastruktura

Infrastruktura drogowa była w bardzo złym stanie. W aktach gminy jest często podnoszony temat modernizacji i budowy dróg. Wiele tego typu inwestycji realizowano czynem społecznym. W 1973 roku ludność domagała się budowy drogi państwowej Koszarawa Cicha. Była to jedna z większych bolączek mieszkańców Koszarawy. W aktach zapisano: *W ubiegłym roku odcinek wspomnianej drogi został poszerzony. Nawieziono żwir i rozplantowano*. Sprawa tego odcinka drogowego ciągnęła się przez wiele lat. Na przykład w aktach gminy z 1979 roku zapisano: *Modernizacja drogi Koszarawa Cicha – Jałowiec w roku ubiegłym nie była realizowana, natomiast została ujęta do realizacji w roku 1980 na długości 1 km. Wykonana będzie przez Rejon Dróg Publicznych w Żywcu. Zadanie realizowane jest w ramach czynów społecznych, dlatego też prosi się radnych, aktyw gminy i całe społeczeństwo o pomoc w realizacji*³¹.

---

²⁸ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 5.

²⁹ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 6.

³⁰ Tamże.

³¹ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 45.

Budowy dróg ciągnęły się latami. Wiele inwestycji drogowych nie mogło być rozpoczęte bez deklaracji czynów społecznych ludności.

Miejscowości gminy Koszarawa były już zelektryfikowane, jednak latarnie działały słabo. Na przykład w 1973 roku w Koszarawie było czynnych zaledwie 7 punktów oświetleniowych. Ludność domagała się zwiększenia tej liczby. W niektórych przysiółkach brakowało energii elektrycznej.

Część gminy była już zwodociągowana. Na terenie gminy telefoniczną łączność całodobową posiadały: urząd gminy, szkoła podstawowa w Koszarawie Cichej, Szkoła Podstawowa nr 1 w Koszarawie oraz posterunek MO w Przyborowie. Na terenie gminy działały dwa całodobowe aparaty telefoniczne, alarmowe umieszczone na słupach (dane z 1978 roku). W 1975 roku w całej gminie wykazywano 13 abonentów telefonicznych³².

Do największych inwestycji lat 70. XX wieku należała budowa gmachu administracyjnego UG oraz budynku ośrodka zdrowia. Obie inwestycje przeciągały się.

Plany gospodarcze na lata 1978-1980 zakładały³³:

- dokończenie budowy obiektu administracyjnego,
- rozbudowę szkoły gminnej,
- budowę lokalnej drogi do Jałowca,
- budowę ośrodka zdrowia,
- remont remizy OSP w Koszarawie (garaż),
- budowę 4 zbiorników wodnych dla celów gaśniczych.

Partie polityczne

W ówczesnej Polsce mogły działać tylko trzy partie: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), Zjednoczone Stronnictwo Ludowe (ZSL) oraz Stronnictwo Demokratyczne (SD). Ta ostatnia partia działała w zasadzie tylko w miastach. Na obszarach wiejskich funkcjonowały dwie pierwsze partie.

PZPR rezerwowała sobie rolę hegemonu. W każdej gminie działał obligatoryjnie Komitet Gminny PZPR (KG PZPR). W poszczególnych wsiach i większych zakładach pracy organizowano tak zwane Podstawowe Organizacje Partyjne (POP). Najważniejszą rolę odgrywała Egzekutywa – organ wykonawczy KG PZPR. Żadne ważne stanowisko w gminie nie mogło być obsadzone bez zgody Egzekutywy. Chętnych do otrzymania legitymacji partyjnej (czerwonej książeczki) na wsiach nie było wielu, mimo że ułatwiało to wiele spraw. Każdy pracownik administracji czy działacz społeczny był namawiany do wstąpienia do PZPR. Przyłączano się do partii głównie ze względu na ewentualną możliwość zdobycia deficytowych dóbr lub też było to warunkiem awansu w pracy,

---

³² Ewa Mętel, *Gmina Koszarawa w latach 1945-1995* [praca magisterska], Kraków 1995, s. 76.

³³ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 8.

ideowców w zasadzie nie było. Mocno naciskany delikwent niekiedy wstępował do konkurencyjnego ZSL-u. Istniała zasada, aby nie podbierać sobie członków w obu partiach.

Przynależność do PZPR nie była jednak obiektem dumy danego członka. Zebrania POP czy Komitetu Gminnego były wielogodzinnymi posiedzeniami pełnymi partyjnej nowomowy. Członkowie partii zwracali się do siebie „towarzyszu”, tak też ich tytułowano w oficjalnych dokumentach. Komitet Gminny był zupełnie podległy Komitetowi Wojewódzkiemu i wykonywał polecenia partyjne.

W każdej gminie działało osobne biuro partii z etatowym pracownikiem – I sekretarzem. W Koszarawie Komitet Gminny miał siedzibę przy UG.

Rola Komitetu w latach 70. była bardzo ważna, co podkreślała jedność stanowiska I sekretarza i przewodniczącego prezydium GRN. Często I sekretarzami zostawały osoby z zewnątrz, które automatycznie dołączano do grona radnych. Przesyłano do gmin działaczy niewikłanych w lokalne układy. Do I sekretarza często przychodzili mieszkańcy gminy, aby pożalić się na różne sprawy, próbować wyjednać deficytowy materiał, niekiedy złożyć skargę na inne osoby.

W latach 80. XX wieku rola PZPR w gminie zaczynała słabnąć, szczególnie od 1989 roku. Komitety gminne i POP ogarnął marazm. Dawni ideowcy po stanie wojennym i permanentnym kryzysie pozbyli się złudzeń. Należy dodać, że przynależność do partii formalnie nakazywała ateizm, jednak w praktyce szeregowi członkowie partii nie kryli się ze swoją wiarą. Inaczej wyglądało to wśród członków Egzekutywy, w tym przypadku z religijnością nie należało się afiszować.

Świętem Partii były 1 maja, 22 lipca i święto rewolucji. Z okazji 1 maja organizowano obowiązkowy pochód (z mniejszych gmin przenoszono go do większych ośrodków). W pochodzie musieli uczestniczyć działacze społeczni, pracownicy administracji państwowej i przedsiębiorstw, frekwencję zapewniały głównie szkoły. Rolnicy niechętnie uczestniczyli w pochodach z uwagi na wzmożone w tym okresie prace polowe. Zasadniczo mieszkańcy wsi postrzegali KG PZPR jako ciało obce, ale konieczne w ówczesnych uwarunkowaniach.

Zjednoczone Stronnictwo Ludowe miało autentyczne poparcie na wsi. W każdej gminie działał Komitet Gminny ZSL z prezesem na czele. Członkowie ZSL-u zwracali się do siebie „kolego”. Liderzy ZSL-u to byli często wzorowi gospodarze dający przykład sąsiadom. Organizowano zebrania niemal w każdej wsi. Przynależność do ZSL była raczej powodem do dumy. Nie funkcjonowała ścisła podległość Komitetu Gminnego wobec zwierzchniego Komitetu Wojewódzkiego, jak w przypadku PZPR. Mimo realnego poparcia ZSL zawsze musiało odgrywać rolę „drugiej” partii w gminie. Na przykład w prezydium gminnej rady narodowej w latach 70. przewodniczącym zawsze był członek PZPR, zastępcą natomiast członek ZSL-u. Parytety w wyborach do władz gminnych i stanowisk w administracji preferowały PZPR. Na przykład wśród członków gminnej rady narodowej musiało być zawsze więcej członków PZPR. Mimo to członkowie ZSL-u

zajmowali czasem ważne stanowiska, należało to jednak uzgadniać z PZPR. Rozdział stanowisk był obiektem nieustannych targów obu partii. Tam, gdzie ZSL posiadał szczególnie silną pozycję, PZPR musiało oddawać więcej stanowisk.

Ciekawostką jest fakt, że w 1978 roku świętowano w gminie – na forum obrad gminnej rady narodowej – rocznicę 60-lecia odzyskania niepodległości (1918-1978). Tego typu uroczystości nie zdarzały się w tym okresie. Świadczy to pozytywnie o mieszkańcach gminy Koszarawa³⁴.

Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo publiczne zapewniała Milicja Obywatelska oraz straż pożarna. W gminie działał posterunek MO. W roku 1973 roku MO z Koszarawy zauważyła znaczny postęp w dziedzinie bezpieczeństwa. W 1972 roku zanotowano 5 przestępstw kryminalnych, natomiast w 1973 zaledwie 1. W innych kategoriach także notowano progres. Na przykład w 1972 roku wykazano 15 pobić, natomiast w 1973 roku już tylko 7. Postęp w dziedzinie bezpieczeństwa tłumaczono zwiększeniem obsady miejscowego posterunku. Do najniebezpieczniejszych miejsc należały: okolice baru Cichy w Koszarawie, sklep GS-u nr 11 oraz okolice kiosku z piwem w Przyborowie³⁵.

W Koszarawie działała jednostka OSP. Niestety była słabo dofinansowana. Szkolenia bojowe finansowano z funduszy własnych uzyskanych z organizowanych 2 razy w roku zabaw wiejskich. Remiza w Koszarawie była drewniana (dane z 1978 roku). Na wyposażeniu była tylko 1 motopompa. Budynek OSP miał salę na 100 miejsc oraz dwa pomieszczenia gospodarcze. Strażnica miała ręczną syrenę alarmową. W poszczególnych przysiółkach znajdowały się gongi i dzwonki alarmowe. Strażnica nie miała połączenia telefonicznego. W sprawozdaniu OSP zapisano: *Komenda Straży Pożarnej w Żywcu sugeruje nam budowę garażu na samochód marki Żuk, który moglibyśmy otrzymać. Sprawę przedkładamy druhom pod rozwagę i ustosunkowanie się. Garaż musielibyśmy wybudować sami w czynie społecznym.* Wreszcie w 1980 roku rozpoczęto budowę garażu przy OSP Koszarawa. Budowa była realizowana czynem społecznym. Materiał dostarczył UG.

Naczelnikami OSP w Koszarawie od lat 70. do 90. byli: Leon Hernas, Józef Hulbój i Kazimierz Tomaszek³⁶.

---

³⁴ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 4.

³⁵ Tamże, sygn. 5.

³⁶ Ewa Mętel, *Gmina Koszarawa w latach 1945-1995* [praca magisterska], Kraków 1995, s. 56.

Turystyka i sport

W 1974 roku na terenie gminy działało 5 domów wczasowych oraz 2 stacje turystyczne. W sumie miały one 129 miejsc noclegowych. Dodatkowo działały kwatery prywatne mogące przyjąć jednorazowo do 400 wczasowiczów. Niestety brakowało miejsc rozrywkowych i wypoczynku³⁷.

Sport w gminie rozwijał się dość słabo. Wyjątkiem była Szkoła Podstawowa nr 3 w Koszarawie Bystrej. Dzięki zaangażowaniu dyrektora placówki rozwijały się tam dynamicznie sporty zimowe³⁸.

GMINNA RADA NARODOWA KOSZARAWA

Na czele władz lokalnych stała gminna rada narodowa – organ uchwałodawczy.

Ustawa o powołaniu gmin i rad narodowych wprowadziła dość rewolucyjne, jak na PRL, zmiany. Przede wszystkim ustalono wyraźny podział między funkcjami stanowiącymi i wykonawczymi (do tej pory scalały je prezydium rad narodowych). Organami uchwałodawczymi stały się gminne rady narodowe liczące kilkadziesiąt osób. Gminne rady pierwszej kadencji były dość liczne, bowiem zasiedli w nich radni wybrani jeszcze w wyborach z 1969 roku. Wybory do rad narodowych przeprowadzono po raz pierwszy w dniu 9 grudnia 1973 roku. Kolejne zaś 5 lutego 1978 roku, 17 czerwca 1984 roku i 19 czerwca 1988 roku.

Frekwencja wyborcza w każdej gminie zbliżała się zawsze do 100% – według oficjalnych komunikatów. W praktyce powszechne było głosowanie za członków rodziny i inne drobne sztuczki podwyższające frekwencję. Komisje wyborcze musiały wykazać się odpowiednimi wynikami. W przypadku niskiej frekwencji wyborców dowożono samochodami strażackimi.

Rada narodowa ze swojego składu wybierała prezydium i komisje, a przewodniczący, jego zastępcy i szefowie komisji tworzyli prezydium rady narodowej. Prezydium reprezentowało jednostkę na zewnątrz. Warto dodać, że przewodniczącym rady zostawał, obligatoryjnie, w latach 1974-1980, pierwszy sekretarz lokalnego komitetu PZPR. Zastępcami przewodniczącego stawali się członkowie Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego i Stronnictwa Demokratycznego.

Na przełomie lat 70. i 80. XX wieku cała polska gospodarka, w tym także rolnictwo, przeżyły gwałtowne załamanie. W grudniu 1981 roku wprowadzono stan wojenny, była to rozpaczliwa próba obrony systemu socjalistycznego w Polsce. Działalność rad

---

³⁷ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 4.

³⁸ Tamże.

narodowych została zawieszona na kilka miesięcy, a w każdej gminie powołano Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego. Do gmin przybyły Terenowe Grupy Operacyjne, które miały uzdrowić sytuację gospodarczą. Jednak metodami wojskowymi nie udało się naprawić niewydolnego systemu gospodarczego.

Po zniesieniu stanu wojennego 22 lipca 1983 roku władze postanowiły stworzyć pozory zmiany, aby spacyfikować nie najlepsze nastroje. Nowa ustawa z 20 lipca 1983 roku *o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego*³⁹ dała radom narodowym możliwość samodzielnego wyboru naczelnika gminy spośród uzgodnionych kandydatów, jednak powoływał go i odwoływał wojewoda. Rada narodowa pod koniec każdego roku budżetowego głosowała nad absolutorium dla naczelnika z wykonania budżetu⁴⁰.

Rady narodowe zostały zlikwidowane na początku 1990 roku na mocy obecnej ustawy o samorządzie gminnym. Ostatnia kadencja rad narodowych została skrócona.

KADENCJA 1969-1973

W pierwszych dniach stycznia 1973 roku zebrała się po raz pierwszy Gminna Rada Narodowa w Koszarawie. Radnymi byli dawni radni gromadzcy. Ich kadencja cały czas trwała. Niestety akta gminy Koszarawa z pierwszych miesięcy 1973 roku nie zachowały się. Znamy jednak wykaz radnych z tego okresu⁴¹.

---

³⁹ Dz.U. z 1983 r., nr 41, poz. 185.

⁴⁰ Tamże.

⁴¹ Dz. Urz. WRN Kraków, 1969 nr 7 poz. 91.

**Gromadzkiej Rady Narodowej
w Koszarawie**

w okręgu wyborczym Nr 1:

1. Janoszek Czesław
2. Sander Władysław
3. Hulbój Joanna
4. Maciejny Jan
5. Gawron Włodzimierz
6. Góra Stefania
7. Góra Jan

w okręgu wyborczym Nr 2:

1. Fortuna Stanisław
2. Wilczęga Franciszek
3. Juraszek Adam
4. Hałasek Jan
5. Janoszek Franciszek
6. Zoń Władysław
7. Puda Paweł
8. Hulbój Eugeniusz

w okręgu wyborczym Nr 3:

1. Kamiński Władysław
2. Kuglarz Kazimierz
3. Kamiński Józef
4. Łoboz Jan
5. Widz Józefa

w okręgu wyborczym Nr 4:

1. Szczelina Jan
2. Bieniek Franciszek
3. Rosseger Józef
4. Cudzich Jan
5. Niewdana Jan

Powyższa Gminna Rada Narodowa pełniła mandat do listopada 1973 roku. Jest to lista radnych gromadzkich, którzy stali się radnymi gminnymi z dniem 1 stycznia 1973 roku.

Pierwsza sesja GRN – zdjęcie poglądowe (zbiory własne autora)

KADENCJA 1973-1977

W dniu 9 grudnia 1973 roku przeprowadzono po raz pierwszy wybory do gminnych rad narodowych. W skład Gminnej Rady Narodowej w Koszarawie wchodziłi:

Fortuna Stanisław,
Juraszek Kazimierz,
Marek Józef,
Hulbój Eugeniusz,
Zoń Władysław,
Skoczeń Jan,
Maciejny Jan,
Mentel Władysław,
Pluta Władysława,
Bigos Adam,
Czechowicz Jan,
Pędzisz Czesław,
Śliwka Ida Maria,
Kamiński Władysław,
Jodłowiec Helena,
Roseger Barbara,
Pal Józef,
Szczelina Jan,
Janoszek Franciszek,
Kołda Janina,
Kamińska Bronisława,
Góra Jan
Mrowiec Czesław,
Adamek Stefania,
Hulbój Julia.

W skład prezydium GRN powołano następujące osoby⁴²:

Nazwisko i imię	Funkcja
Fortuna Stanisław	Przewodniczący prezydium
Czechowicz Jan	Wiceprzewodniczący
Zoń Władysław	Wiceprzewodniczący
Bigos Adam	Członek prezydium
Hulbój Eugeniusz	Członek prezydium
Szczelina Jan	Członek prezydium
Janoszek Franciszek	Członek prezydium

---

⁴² AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 2.

Przewodniczący prezydium Stanisław Fortuna kierował pracami organu do 1975 roku. Następnie, z uwagi na zmiany w miejscowym Komitecie PZPR, kolejnym przewodniczącym został Kazimierz Kuglarz.

KADENCJA 1978-1984

W dniu 5 lutego 1978 roku przeprowadzono kolejne wybory do rad narodowych. W skład GRN Koszarawa wybrano następujące osoby⁴³:

Cwajna Władysław,
Mętel Krystyna,
Puda Paweł,
Dziewit Piotr,
Fortuna Stanisław,
Stokłosa Czesław,
Kamińska Anastazja,
Hernas Leon,
Mrowiec Józef,
Tomaszek Władysław,
Skoczeń Jan,
Sander Władysław,
Janoszek Franciszek,
Kimla Wanda,
Hulbój Karol,
Bigos Adam,
Maciejny Jan,
Głuchaczka Józef,
Ciupka Władysław,
Kuglarz Kazimierz,
Łoboz Jan,
Śliwka Ida Maria,
Szczelina Jan,
Widz Józefa,
Pędzisz Czesław,
Niewdana Jan,
Czechowicz Maria,
Godziński Józef,
Kamiński Władysław,
Mędrala Kazimiera.

---

⁴³ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 3.

W skład prezydium powołano⁴⁴:

Nazwisko i imię	Funkcja
Kuglarz Kazimierz	Przewodniczący prezydium
Fortuna Stanisław	Wiceprzewodniczący prezydium
Szczelina Jan	Wiceprzewodniczący prezydium
Tomaszek Władysław	Przewodniczący Komisji Rozwoju Gospodarczego
Łoboz Jan	Przewodniczący Komisji Gospodarki Rolnej i Rolnictwa
Ciupka Władysław	Przewodniczący Komisji Wychowania, Oświaty, Kultury i Spraw Socjalnych
Pędzisz Czesław	Przewodniczący Komisji Przestrzegania Prawa i Porządku Publicznego

Powyższa kadencja była wyjątkowa, bowiem z uwagi na stan wojenny przesunięto wybory do rad narodowych o całe dwa lata.

KADENCJA 1984-1988

Nowe wybory przeprowadzono 17 czerwca 1984 roku. W skład GRN Koszarawa wybrano następujące osoby⁴⁵:

Cwajna Władysław,
Fortuna Stanisław,
Puda Paweł,
Tłałka Stanisław,
Mrowiec Józef,
Zoń Elżbieta,
Dziewit Władysława,
Janoszek Piotr,
Puda Władysław,
Hulbój Józef,
Stokłosa Czesław,
Legler Kazimierz,
Brańka Tadeusz,
Tłałka Zygmunt,
Sternal Zofia,
Mrowiec Czesław,
Hareża Halina,
Majdak Józef,
Brańka Jan,

---

⁴⁴ Tamże.

⁴⁵ Tamże, sygn. 5.

Klimczak Czesław,
 Kamiński Władysław,
 Roseger Józef,
 Łoboz Jan,
 Kamiński Czesław,
 Ciślak Karol,
 Pal Józef,
 Niewdana Jan,
 Czechowicz Maria,
 Tomaszek Wiktor,
 Janoszek Franciszek.

W skład prezydium powołano⁴⁶:

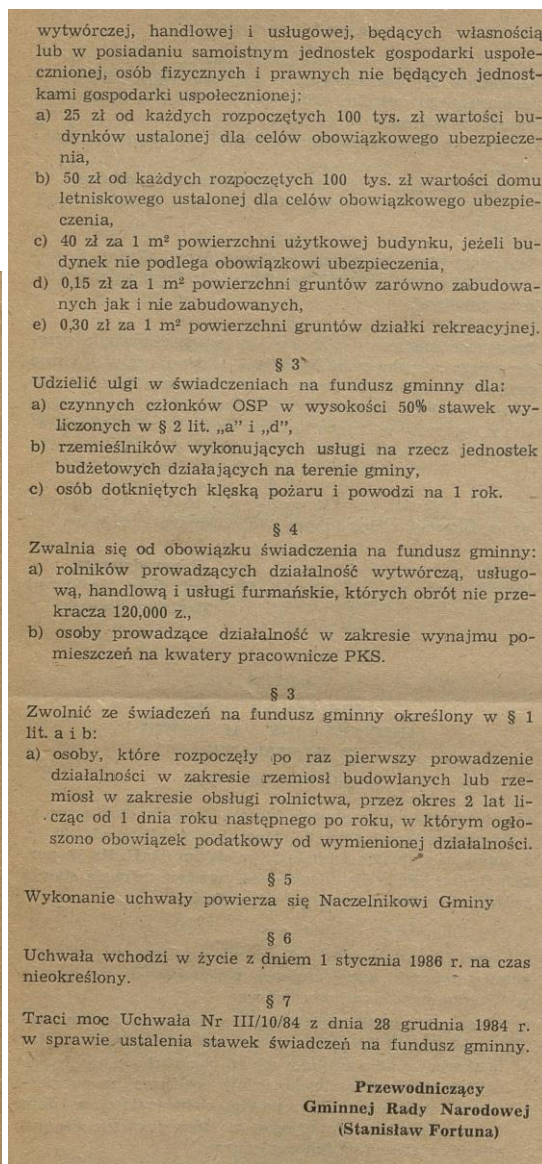
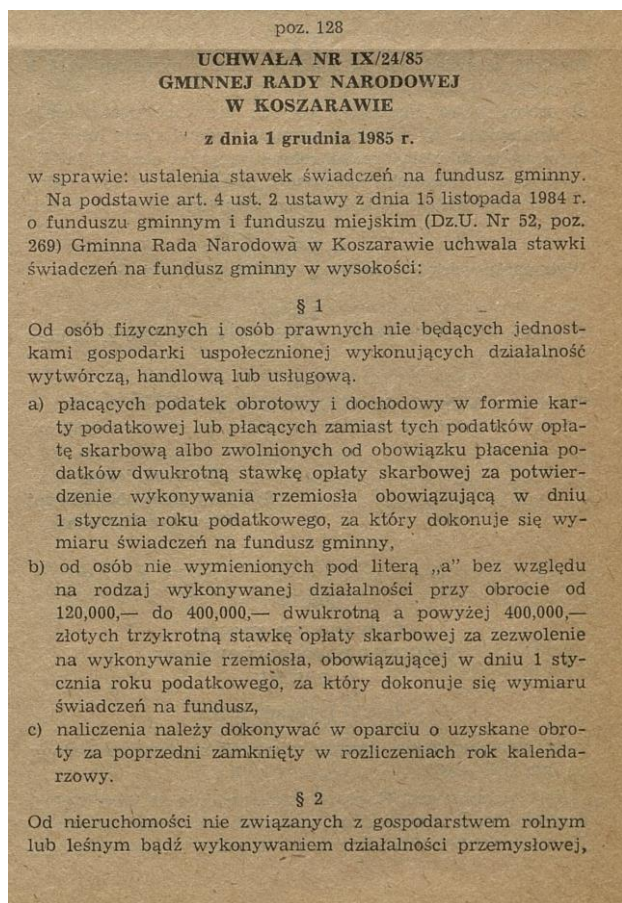
Nazwisko i imię	Funkcja
Fortuna Stanisław	Przewodniczący prezydium
Stokłosa Czesław	Wiceprzewodniczący
Cwajna Władysław	Członek prezydium
Brańka Tadeusz	Członek prezydium
Czechowicz Maria	Członek prezydium
Legler Kazimierz	Członek prezydium
Roseger Józef	Członek prezydium

Elita gminna w latach 80. XX wieku:

Nazwisko i imię	Funkcja
Fortuna Stanisław	I sekretarz KG PZPR
Stokłosa Czesław	Prezes KG ZSL
Kamińska Aniela	Przewodnicząca Związku Młodzieży Wiejskiej
Roseger Józef	Komendant ORMÓ
Zoń Elżbieta	Przewodnicząca Koła Gospodyń Wiejskich
Hulbój Józef	Prezes OSP Koszarawa
Hulbój Józefa	Kierowniczką GOK (Gminna Świetlica Kultury)
Klecza Franciszek	Komendant MO

---

⁴⁶ Tamże.

Jedna z uchwał GRN Koszarawa publikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Bielskiego

KADENCJA 1988-1990

Po wyborach z 19 czerwca 1988 roku w skład GRN Koszarawa kadencji 1988-1990 wybrano następujące osoby⁴⁷:

Biegański Antoni,
Brańka Tadeusz,
Ciślak Karol,
Fortuna Stanisław,
Góra Grzegorz,

⁴⁷ AP Bielsko-Biała, GRN Koszarawa, sygn. 8.

Hałasek Władysław,
 Haręża Halina,
 Hulbój Józef,
 Kamińska Barbara,
 Kamiński Władysław,
 Kamińska Zofia,
 Klimczak Czesław,
 Kowal Kazimierz,
 Kubies Jan,
 Lach Kazimierz,
 Lach Stefania,
 Legler Kazimierz,
 Majdak Józef,
 Motyka Władysław,
 Mrowiec Czesław,
 Mrowiec Józef,
 Mrowiec Krystyna,
 Niewdana Małgorzata,
 Pal Józef,
 Roseger Józef,
 Stokłosa Czesław,
 Walczak Janina,
 Widz Ewa,
 Wilczęga Bolesław.

Do prezydium GRN Koszarawa wybrano następujące osoby⁴⁸:

Nazwisko i imię	Funkcja
Brańka Tadeusz	Przewodniczący prezydium
Stokłosa Czesław	Wiceprzewodniczący prezydium
Legler Kazimierz	Wiceprzewodniczący prezydium
Kowal Kazimierz	Członek prezydium
Biegański Antoni	Członek prezydium
Lach Stefania	Członek prezydium
Hulbój Józef	Członek prezydium

NACZELNIK GMINY

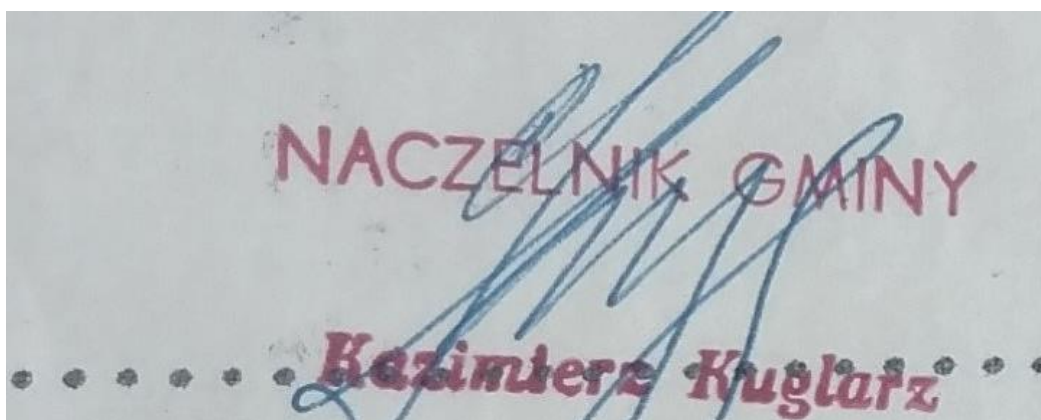
Od 1973 roku wprowadzono w Polsce stanowisko **naczelnika**. Był to organ administracji państwowej oraz organ wykonawczy i zarządzający gminnej rady

---

⁴⁸ Tamże.

narodowej⁴⁹. Miał liczne obowiązki i uprawnienia, jednak mógł popaść w konflikt z przewodniczącym prezydium, który miał ogromną władzę z racji przewodzenia lokalnym strukturom PZPR. Organem pomocniczym naczelnika był natomiast **urząd gminy** jako *terenowy organ administracji państwowej do wykonywania zadań naczelnika gminy*. Naczelnik był powoływany i odwoływany przez wojewodę, a rada narodowa mogła tylko wyrażać niewiążącą opinię o kandydaturze⁵⁰. Naczelnicy musieli legitymować się przynajmniej średnim wykształceniem, preferowano jednak wyższe rolnicze lub inżynierskie. Już od wakacji 1972 roku przyszli naczelnicy gmin przechodzili intensywne szkolenie, od listopada rozpoczęli kompletowanie kadr podległych sobie urzędów. Również ich pracownicy mieli posiadać przynajmniej średnie wykształcenie. Po raz pierwszy w administracji PRL postawiono na fachowość.

Na pierwszego naczelnika gminy Koszarawa wyznaczono **Władysława Walczaka**. Objął funkcję 1 stycznia 1973 roku. W 1979 roku nastąpiła zmiana na stanowisku naczelnika. Stanowisko objął **Józef Urbaniec**⁵¹. Z dniem 1 września 1981 roku nowym naczelnikiem został **Kazimierz Kuglarz**. Naczelnik Kuglarz pracował do 1990 roku.

Pieczęć i podpis naczelnika gminy

URZĄD GMINY

Urzędy tworzonych gmin miały stać się nową jakością na obszarach wiejskich. Preferowano urzędników ze średnim wykształceniem. Początkowo nie tworzono w urzędach gmin referatów.

⁴⁹ Dz.U. z 1972 r., nr 49, poz. 315.

⁵⁰ Dz.U. z 1972 r., nr 49, poz. 312.

⁵¹ Ewa Mętel, *Gmina Koszarawa w latach 1945-1995* [praca magisterska], Kraków 1995, s. 32.

Urząd gminy zasadniczo dzielił się na trzy części: **biuro urzędu, gminną służbę rolną i urząd stanu cywilnego**⁵². Na czele biura urzędu gminy stał **sekretarz biura**. Ważną pozycję zajmował także **główny księgowy gminy**⁵³.

Kolejne większe zmiany w organizacji administracji lokalnej nastąpiły w 1979 roku. W urzędach gminy liczących do 20 000 mieszkańców dawano możliwość tworzenia referatów (maksymalnie 7). Pozostał jednak podział na biuro UG, gminną służbę rolną oraz USC⁵⁴.

Reorganizację struktury wewnętrznej urzędów gmin przeprowadzono na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1984 r.⁵⁵ Zlikwidowano wtedy odrębność gminnej służby rolnej i USC.

W miejsce dotychczasowego podziału urzędu przewidziano funkcjonowanie referatów:

- stanowisko pracy do obsługi rady narodowej;
- referat gospodarki komunalnej, nadzoru budowlanego i komunikacji;
- referat geodezji i gospodarki gruntami;
- referat handlu i usług;
- referat kultury i zatrudnienia;
- referat planowania i finansów;
- referat rolnictwa i gospodarki żywnościowej;
- referat społeczno-administracyjny, spraw obronnych i ogólny;
- referat zdrowia i opieki społecznej;
- urząd stanu cywilnego;
- samodzielne stanowisko pracy do spraw oświaty i wychowania – inspektor oświaty i wychowania.

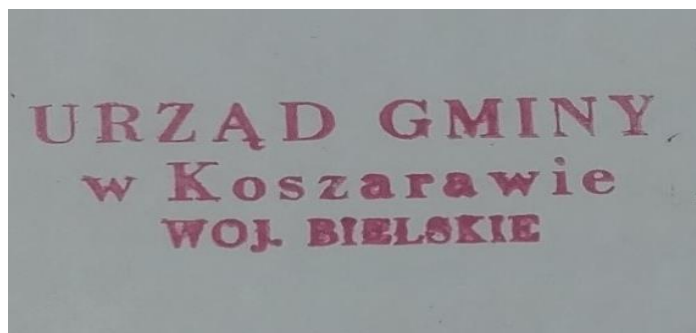
⁵² Tamże.

⁵³ Tamże. Dopuszczano stanowiska: naczelnika, sekretarza biura, inspektora ds. budownictwa, kierownika USC, głównego księgowego, referentów, stażystów i woźnego.

⁵⁴ Dz.U. 1979, nr 14 poz. 92.

⁵⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1984 r. w sprawie zasad organizacji i funkcjonowania urzędów terenowych organów administracji państwowej (Dz.U. 1984 Nr 25, poz. 124).

Pieczęć UG Koszarawa

Na czele kierownictwa UG stali sekretarz i główny księgowy. Od 1 lutego 1973⁵⁶ roku stanowisko sekretarza objęła **Janina Dunat**. Pracowała na tym stanowisku do 1978 roku, kiedy to przeszła na rentę inwalidzką. Od lipca 1978 roku pojawił się wakat na tym stanowisku. Wkrótce potem objął je **Krzysztof Mrozik**. Kolejny sekretarz pracował do wiosny 1983 roku. Od 1 lipca 1983 roku na stanowisku sekretarza Biura UG zatrudniono **Wandę Aleksa**⁵⁷. Sekretarz Aleksa pracowała do 1990 roku.

Pierwszą główną księgową UG została **Maria Waligóra**. W następnych latach to stanowisko objęła **Maria Jurasz** (jest prawdopodobne, że chodzi o tę samą osobę). W latach 80. główną księgową UG została **Aniela Kamińska**.

UG Koszarawa zatrudniał około 20 osób. Poniżej wykaz pracowników UG w 1981 roku: Krzysztof Mrozik, Danuta Legler, Czesław Stokłosa, Maria Jurasz, Wanda Aleksa, Kazimiera Łoboz, Helena Pindel, Tadeusz Kamiński (inżynier), Aniela Kamińska, Janina Zoń, Piotr Dziewit, Małgorzata Czarnecka, Józefa Hulbój, Franciszek Bieniek, Janina Walczak, Anna Kubies, Maria Majdak, Jadwiga Kamińska i Józef Głuchaczka.

Wykaz pracowników na podstawie archiwalnych akt UG:

Nazwisko i imię	Stanowisko
Cwajna Krystyna	Referent ds. księgowości podatkowej
Legler Danuta	Inspektor ds. podatków
Hareża Halina	Inspektor ds. oświaty i wychowania
Mrowiec Krystyna	Geodeta gminny
Brańka Krystyna	Inspektor ds. rady narodowej
Czarnecka Małgorzata	Młodszy referent ds. ogólnie-organizacyjnych
Pindel Helena	Księgowa podatkowa
Kamiński Tadeusz	Inspektor ds. budowlanych
Łoboz Kazimiera	Kierownik Referatu Społeczno-Administracyjnego
Kamińska Aniela	Kierownik referatu planowania i finansów
Piątek Jerzy	Inspektor ds. gospodarki komunalnej

⁵⁶ Jest możliwe, że nikt nie objął tej funkcji od 1 stycznia 1973 roku.

⁵⁷ Poprzednio na stanowisku inspektora ds. zaopatrzenia emerytalnego rolników.

GMINNA SŁUŻBA ROLNA

Gminną służbę rolną (GSR) tworzył zespół kilku osób sprawujący nadzór nad rolnictwem w gminie. GSR stanowiło oddzielny, samodzielny pion w urzędzie gminy. Pracowali w nim fachowcy zajmujący się budownictwem wiejskim, zootechnicy, agromelioranci, agronomi. Władze przywiązywały dużą wagę do tej instytucji, której celem było podniesienie poziomu produkcji rolnej. W GSR stawiano na działalność w terenie, szkolenia rolników. GSR zostało zlikwidowane w 1984 roku i włączone do UG jako referat rolnictwa.

Szefem GSR-u w gminie Koszarawa był początkowo **Franciszek Bieniek**. Wśród wyróżniających się pracowników GSR-u była **Janina Walczak** (starszy referent ds. produkcji roślinnej), która w latach 80. objęła kierownictwo referatu rolnictwa.

Wizyta urzędnika GSR w gospodarstwie rolnym (zbiory NAC)

URZĄD STANU CYWILNEGO

USC stanowiło trzeci, ostatni pion UG na czele z kierownikiem i ewentualnie jedną osobą do pomocy. USC prowadziło księgi ewidencji ludności. Celem instytucji było także promowanie tak zwanej świeckiej obrzędowości.

W latach 70. XX wieku na czele USC stała **Stanisława Góra**. W latach 80. na tym stanowisku pracował **Czesław Stokłosa**. Na stanowisku zastępcy kierownika USC pracowała Janina Zoń.

SOŁTYSI

Gmina podzielona była na sołectwa na czele z sołtysami. Każdy sołtys był gospodarzem danej wsi i reprezentował ją na zewnątrz. W literaturze tamtych czasów pisano: *Sołtys jako przedstawiciel mieszkańców wsi reprezentuje interes społeczny i administracyjny, organizuje na terenie sołectwa całokształt życia społeczno-gospodarczego, kulturalnego, socjalnego oraz bezpośrednio odpowiada za jego realizację.* Bardzo często powoływano także podsołtysa – zastępcę i pomocnika sołtysa. Sołtysa i podsołtysa wybierano na zebraniu wiejskim w głosowaniu jawnym lub tajnym. Wybór sołtysa, który nie był radnym gminnym, podlegał zatwierdzeniu przez gminną radę narodową. W ten sposób społeczność wiejska musiała wybrać kandydata, którego popierały władze. Najczęściej była to jednak osoba ciesząca się zaufaniem lokalnej społeczności, preferowano działaczy PZPR. Sołtysi posiadali specjalne legitymacje i odznaki sołeckie.

Do ich zadań należało inkasowanie podatków wiejskich i składek (na przykład Narodowy Fundusz Ochrony Zdrowia, składki PZU), a także przekazywanie zarządzeń władz gminnych. Duży nacisk kładziono na realizację czynów społecznych. Sołtys je inicjował i organizował, z czego był rozliczany przez UG. Sołtys, który nie mógł się pochwalić aktywnością na tym polu, nie był rekomendowany przez władze gminne przy kolejnych wyborach.

W 1984 roku weszły w życie nowe przepisy wprowadzające samorząd wiejski na poziomie sołectwa, które mogło dysponować własnymi funduszami. Powoływano kilkusobowe rady sołeckie na czele z przewodniczącym. Często przewodniczący był inną osobą niż sołtys. Przepisy pozornie dawały duże możliwości samorządowi wiejskiemu, a przewodniczący rad sołeckich czuli się początkowo prawdziwymi gospodarzami. W praktyce wszystko było i tak uzależnione od polityki władz gminy i państwa, a ta nie sprzyjała realnemu samorządowi. Więcej było chwytnych haseł niż rzeczywistych uprawnień. Od 1988 roku widoczna jest tendencja do łączenia funkcji sołtysa i przewodniczącego rady sołeckiej. Ponownie główną osobą w danej wsi stawał się sołtys.

W 1973 roku sołtysiem w gminie był **Jan Hałasek**. Prawdopodobnie w 1974 roku funkcję objęła **Władysława Dziewit**. Pełniła funkcję sołtysa do 1983 roku. Jej następcą został Jan Hulbój.

GMINA KOSZARAWA (SAMORZĄDOWA) 1990-2023

CHARAKTERYSTYKA

W 1990 roku funkcjonujące dotychczas gminy, powołane jeszcze w 1973 roku, stały się jednostkami samorządowymi na mocy ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym⁵⁸. Gmina Koszarawa należała ówczesnie do małego województwa bielskiego.

Przez wiele lat trwały przygotowania do przyszłej reformy administracyjnej. Ostatecznie 1 stycznia 1999 roku powołano na nowo powiaty i duże województwa. Gmina Koszarawa została przyłączona do powiatu żywieckiego i dużego województwa śląskiego. W 2001 roku nastąpiła zmiana granic gminy. Odłączono sołectwo Przyborów.

W 1993 roku gmina Koszarawa liczyła 4 337 osób⁵⁹.

PRZEMIANY GOSPODARCZE

Wydarzenia polityczno-gospodarcze z lat 1989-1990 wywołały duże przemiany także w gminie Koszarawa. Istniejący od kilkadziesiąt lat system ulegał rozpadowi. W miejsce „gospodarki socjalistycznej” pojawił się wolny rynek. Takie przedsiębiorstwa jak Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska czy Spółdzielnia Kółek Rolniczych zaczęły bankrutować. Na przykład od 1990 roku GS SCh była zmuszona wynajmować swoje obiekty handlowe i usługowe.

Kłopoty gospodarcze przeżywały także państwowe przedsiębiorstwa. Pojawiły się liczne prywatne inicjatywy gospodarcze, jednak wiele z nich upadało dość szybko. Konieczne zmiany nie przyniosły natychmiastowych efektów. W latach 90. XX wieku pojawiło się bezrobocie i problemy społeczne mieszkańców.

WŁADZE GMINY KOSZARAWA 1990-2023

Rok 1990 był wyjątkowy, bowiem kończyły działalność stare struktury gminne, a zaczynały zupełnie nowe, już samorządowe. W nowym ustroju samorządowym funkcje **uchwałodawcze** pełni rada gminy wybierana w wyborach powszechnych. Rada gminy wyznacza spośród siebie przewodniczącego i wiceprzewodniczących. Decyduje o głównych kierunkach działalności gminy.

27 maja 1990 roku przeprowadzono wolne wybory do rad gmin. Były to pierwsze wybory do samorządu terytorialnego w Polsce po jego przywróceniu (został on zniesiony w 1950 i na cztery dekady zastąpiony przez rady narodowe). Kolejne wybory do rad gmin

---

⁵⁸ Dz.U. z 1990 roku, nr 16, poz. 95. Obecnie ustawa o samorządzie gminnym.

⁵⁹ Ewa Mętel, *Gmina Koszarawa w latach 1945-1995* [praca magisterska], Kraków 1995, s. 20.

przeprowadzono: 19 czerwca 1994 roku (kadencja 1994-1998), 11 października 1998 roku (kadencja 1998-2002), 11 lutego 2001 roku przedterminowe wybory do Rady Gminy, 27 października 2002 roku (kadencja 2002-2006; tego dnia po raz pierwszy wybierano bezpośrednio wójtów gmin), 12 listopada 2006 roku (kadencja 2006-2010), 21 listopada 2010 roku (kadencja 2010-2014), 22 grudnia 2013 roku przeprowadzono wybory uzupełniające, 16 listopada 2014 roku (kadencja 2014-2018) oraz 21 października 2018 roku (kadencja 2018-2023). W latach 1990-2002 **organem wykonawczym** gmin były zarządy gminne, na czele z wójtem wybieranym przez radę gminy. Do kompetencji zarządu gminy należało w szczególności:

- przygotowywanie projektów uchwał rady gminy,
- określanie sposobu wykonywania uchwał,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- wykonywanie budżetu,
- zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

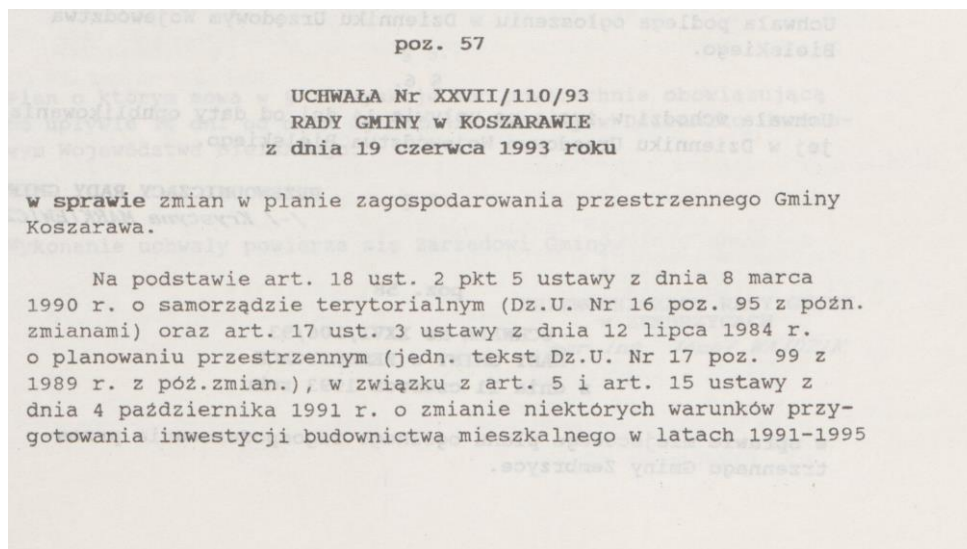
Zarządy gminy funkcjonowały w przeciągu trzech kadencji (1990-1994, 1994-1998, 1998-2002). Od jesieni 2002 roku organem wykonawczym w gminie jest jednoosobowo wójt, wybierany przez mieszkańców gminy w wyborach bezpośrednich.

KADENCJA 1990-1994

Pierwsze wolne wybory samorządowe w gminie Koszarawa przeprowadzono 27 maja 1990 roku. Do Rady Gminy Koszarawa wybrano następujące osoby:

Nazwisko i imię
Ciślak Kazimierz
Góra Grzegorz
Hulbój Jan
Janoszek Krzysztof
Kamińska Jadwiga
Kamińska Zofia
Kamiński Karol
Kamiński Marian
Kamiński Władysław
Kopciak Anna
Kowal Tadeusz
Lach Marian
Markiewicz Krystyna
Motyka Władysław
Puda Adam
Puda Władysław
Tomaszek Kazimierz
Tomaszek Lucjan

W trakcie pierwszej sesji Rady Gminy na **Przewodniczącego Rady Gminy** wybrana została Pani **Krystyna Markiewicz**⁶⁰. W następstwie tajnego głosowania stanowisko **Wójta Gminy Koszarawa** objął Pan **Władysław Puda**⁶¹. Ustalono liczbę i rodzaj stałych komisji Rady Gminy Koszarawa.

Przykład Uchwały Rady Gminy Koszarawa publikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Bielskiego w 1993 roku

---

⁶⁰ Uchwała nr I/1/1990

⁶¹ Uchwała nr

oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 103 poz. 446), Rada Gminy w Koszarawie uchwala:

§ 1.

Do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Koszarawa zatwierdzonego Uchwałą Nr IX/22/85 Gminnej Rady Narodowej w Koszarawie z dnia 1 grudnia 1985 r. wprowadza się w rysunku i tekście planu zmiany w zakresie budownictwa mieszkaniowego oraz związanej z nim infrastruktury technicznej i usługowej określone w "Aneksie do planu" stanowiącym załącznik Nr 1 oraz w "rysunku planu Nr 1a i 3a" stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Rada Gminy wyraża zgodę na przeznaczenie na cele budownictwa mieszkaniowego wraz z infrastrukturą techniczną i usługową gruntów rolnych o łącznej powierzchni 36,00 ha - w tym

klasy III	-	0,55 ha
klasy IV	-	19,25 ha
klasy V	-	14,00 ha
klasy VI	-	2,20 ha

objętych projektem zmian w planie miejscowym i określonych w załączniku Nr 3.

§ 3.

Zmiany określone w "Aneksie" należy wprowadzić w formie jednolitego "Tekstu planu".

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

§ 5.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Bielskiego.

§ 6.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty opublikowania jej w Dzienniku Urzędowym Województwa Bielskiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY GMINY
/-/ *Krystyna MARKIEWICZ*

Przykład Uchwały Rady Gminy Koszarawa publikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Bielskiego w 1993 roku

KADENCJA 1994-1998

W dniu 19 czerwca 1994 r. przeprowadzono kolejne wybory do rad gmin. Do składu Rady Gminy Koszarawa II kadencji wybrano następujące osoby:

Nazwisko i imię
Biegański Antoni
Czarnecka Małgorzata
Hulbój Jan
Hulbój Józef
Janoszek Jan
Jodłowiec Jan
Kamiński Józef
Kamiński Karol
Koźda Janina
Lach Marian
Lach Stanisław
Legler Kazimierz
Pindel Helena
Puda Władysław
Słapa Anna
Smolicki Józef
Tomaszek Kazimierz
Widz Antoni

Pierwsza sesja nowej Rady Gminy odbyła się 4 lipca 1994 roku. Przewodniczącym Rady Gminy wybrana została Pani **Małgorzata Czarnecka**⁶². Funkcję Wiceprzewodniczącego Rady Gminy objął Pan **Antoni Biegański**⁶³. Pełnił on swą funkcję do momentu odwołania w 1996 roku⁶⁴, a zastąpił go na tym stanowisku Pan **Stanisław Lach**⁶⁵. W 1996 roku dokonano wyboru nowego Przewodniczącego Rady Gminy w Koszarawie, którym został wybrany Pan **Józef Hulbój**⁶⁶.

⁶² Uchwała nr I/1/94 z dnia 4.07.1994 r.

⁶³ Uchwała nr I/6/94 z dnia 4.07.1994 r.

⁶⁴ Uchwała nr XVII/100/96 z dnia 22.07.1996 r.

⁶⁵ Uchwała nr XVII/102/96 z dnia 22.07.1996 r.

⁶⁶ Uchwała nr XVII/97/96 z dnia 22.07.1996 r.

Wójtem Gminy Koszarawa został wybrany Pan **Władysław Puda**⁶⁷. W skład Zarządu Gminy powołano następujące osoby⁶⁸:

Nazwisko i imię	Funkcja
Puda Władysław	Przewodniczący Zarządu – Wójt
Hulbój Józef (do 22.07.1996 r.) ⁶⁹	Członek Zarządu
Hulbój Jan	Członek Zarządu
Kamiński Karol	Członek Zarządu
Biegański Antoni (od 22.07.1996 r.) ⁷⁰	Członek Zarządu
Legler Kazimierz(od 22.07.1996 r.) ⁷¹	Członek Zarządu

Powołano również trzy stałe Komisje Rady Gminy⁷²:

Nazwa komisji	Przewodniczący komisji
Komisja Rewizyjna	Lach Stanisław (do 22.07.1996 r.) ⁷³ Marian Lach (od 22.07.1996 r.) ⁷⁴
Komisja Gospodarki Finansowej, Prawa i Porządku Publicznego oraz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska	Hulbój Józef ⁷⁵ Kołda Janina ⁷⁶
Komisja Oświaty, Zdrowia, Spraw Socjalnych oraz Rolnictwa, Drobnej Wytwórczości, Usług i Rzemiosła	Tomaszek Kazimierz

KADENCJA 1998-2002

W dniu 11 października 1998 roku przeprowadzono kolejne wybory do rad gmin.

W skład Rady Gminy Koszarawa III kadencji wybrano następujące osoby:

Nazwisko i imię
Brańka Tadeusz
Ciupka Stanisław
Dziewit Piotr
Hulbój Jan
Janoszek Franciszek

⁶⁷ Uchwała nr I/3/94 z dnia 4.07.1994 r.

⁶⁸ Uchwały nr I/4/94 z dnia 4.07.1994 r.

⁶⁹ Uchwała nr XVII/96/96 z dnia 22.07.1996 r. w sprawie odwołania Członka Zarządu Gminy Koszarawa.

⁷⁰ Uchwała nr XVII/101/96 z dnia 22.07.1996 r. w sprawie wyborów uzupełniających do Zarządu Gminy.

⁷¹ Uchwała nr XVII/101/96 z dnia 22.07.1996 r. w sprawie wyborów uzupełniających do Zarządu Gminy.

⁷² Uchwała nr III/13/94 z dnia 29.07.1994 r.

⁷³ Uchwała nr XVII/99/96 z dnia 22.07.1996 r. w sprawie odwołania przewodniczącego i członka Komisji Rewizyjnej.

⁷⁴ Uchwała nr XVII/103/96 z dnia 22.07.1996 r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.

⁷⁵ Uchwała nr XVIII/108/96 z dnia 4.10.1996 r. w sprawie odwołania Członka Komisji Rady.

⁷⁶ Uchwała nr XVIII/109/96 z dnia 4.10.1996 r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji.

Janoszek Jan
Kamiński Stanisław
Kubies Dariusz
Lach Marian
Lebioda Adam
Moc Bronisław
Niewdana Stanisław
Pal Jan
Puda Władysław
Rusin Marian
Słapa Anna
Smolicki Józef
Tomaszek Kazimierz

Pierwsza sesja nowej Rady Gminy odbyła się 28 października 1998 roku. Na przewodniczącego Rady Gminy wybrano Pana **Mariana Rusina**⁷⁷. Funkcję wiceprzewodniczącego przyjął w głosowaniu Pan **Adam Lebioda**⁷⁸.

W trakcie pierwszej sesji rady dokonano również wyboru **Wójta Gminy Koszarawa**, którym został ponownie Pan **Władysław Puda**⁷⁹.

Dokonano również wyboru członków **Zarządu Gminy**⁸⁰:

Nazwisko i imię	Funkcja
Puda Władysław	Przewodniczący Zarządu – Wójt Gminy
Dziewit Piotr	Członek Zarządu
Janoszek Jan	Członek Zarządu
Hulbój Jan	Członek Zarządu

Ponadto powołano trzy stałe Komisje Rady Gminy, ustalono ich składy osobowe⁸¹:

Nazwa komisji	Przewodniczący Komisji
Komisja Rewizyjna	Lach Marian
Komisja Gospodarki Finansowej, Prawa i Porządku Publicznego oraz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska	Janoszek Franciszek
Komisja Oświaty, Zdrowia, Spraw Socjalnych oraz Rolnictwa, Drobnej Wytwórczości, Usług i Rzemiosła	Tomaszek Kazimierz

⁷⁷ Uchwała nr I/1/98 z dnia 28.10.1998 r.

⁷⁸ Uchwała nr I/2/98 z dnia 28.10.1998 r.

⁷⁹ Uchwała nr I/3/98 z dnia 28.10.1998 r.

⁸⁰ Uchwała nr I/6/98 z dnia 28.10.1998 r.

⁸¹ Uchwały nr II/7/98 z dnia 24.11.1998 r., nr III/8/98 i III/9/98 z dnia 21.12.1998 r.

ZMIANA GRANIC GMINY I NASTĘPSTWA

Od wielu lat ciągnął się spór wewnątrz gminy Koszarawa między społecznościami sołectw Przyborów i Koszarawa. Echa tego sporu można dostrzec już w aktach gminy z lat 80. Mieszkańcy Przyborowa uważali się za poszkodowanych w trakcie formowania się władz gminy. Echa tych sporów dotarły aż do Warszawy. Poniżej znajduje się fragment stenogramu obrad Sejmu z 2000 roku:

Warszawa, dnia 9 października 2000 r.

Odpowiedź

**ministra spraw wewnętrznych i administracji
– z upoważnienia prezesa Rady Ministrów –
na zapytanie posła Władysława Bułki**

**w sprawie wyłączenia z gminy Koszarawa wsi Przyborów
i włączenia jej do gminy Jeleśnia w powiecie żywieckim
(2483)**

Szanowny Panie Marszałku! W odpowiedzi na skierowane do prezesa Rady Ministrów zapytanie poselskie nr 2483 z dnia 19 września 2000 r. posła na Sejm RP pana Władysława Bułki w sprawie wyłączenia z gminy Koszarawa wsi Przyborów i włączenia jej do gminy Jeleśnia (powiat żywiecki) z upoważnienia prezesa Rady Ministrów uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji bardzo dobrze zna problematykę zmiany przynależności terytorialnej wsi Przyborów. Niezwykle trudna sytuacja przejawia się z jednej strony podziałem małej i słabej gminy Koszarawa, z drugiej natomiast – ostrym, pogłębiającym się konfliktem społecznym, uniemożliwiającym prawidłowe funkcjonowanie tej jednostki.

Podjęta w bieżącym roku próba załagodzenia konfliktu poprzez przeprowadzenie merytorycznego dialogu między zainteresowanymi stronami nie przyniosła oczekiwanych rezultatów.

Pragnę poinformować pana marszałka, iż decyzja w powyższej sprawie zostanie podjęta przy opracowywaniu projektu rozporządzenia Rady Ministrów dotyczącego zmian w podziale terytorialnym stopnia podstawowego. Jednocześnie podkreślam, że ostateczna decyzja w tej kwestii, jak i w innych sprawach dotyczących zmian w podziale terytorialnym kraju stopnia podstawowego, należy do Rady Ministrów.

Z poważaniem

Minister
Marek Biernacki

Warszawa, dnia 13 października 2000 r.

Fragment stenogramu sejmowego z 2000 roku

Ostatecznie w 2001 roku doszło do dużych zmian w strukturze gminy Koszarawa. Miejscowość Przyborów została dołączona do sąsiadującej gminy Jeleśnia, co w następstwie doprowadziło do przedterminowych wyborów do Rady Gminy Koszarawa w dniu 11 lutego 2001 roku⁸², a na pierwszej sesji w dniu 19 lutego 2001 roku wybrano nowe władze. Nowym przewodniczącym Rady Gminy został Pan **Józef Hulbój**⁸³. Zastępcą przewodniczącego Rady został Pan **Piotr Dziewit**⁸⁴.

„Nowym” Wójtem Gminy Koszarawa został Pan **Władysław Puda**⁸⁵. Dokonano również wyboru **członków Zarządu Gminy**⁸⁶: Jan Hulbój, Jan Janoszek i Franciszek Janoszek oraz ustalono nowy imienny skład Komisji Stałych Rady⁸⁷.

Wybrano także nowy skład komisji Rady Gminy⁸⁸:

Nazwa komisji	Skład osobowy
Rewizyjna	Kępka Józef, Kamiński Aleksander, Tomaszek Kazimierz
Komisja Gospodarki Finansowej, Prawa i Porządku Publicznego oraz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska	Janoszek Franciszek, Janoszek Stanisław, Kubies Anna, Lebioda Adam, Mrowiec Bogusława
Komisja Oświaty, Zdrowia, Spraw Socjalnych oraz Rolnictwa, Drobnej Wytwórczości, Usług i Rzemiosła	Janoszek Anna, Janoszek Janina, Mętel Ewa, Moc Bronisław, Wilczęga Maria

KADENCJA 2002-2006

Wybory samorządowe w 2002 roku przeprowadzono 27 października 2002 roku. W skład nowo wybranej Rady Gminy Koszarawa IV kadencji wybrano jej radnych:

Nazwisko i imię
Cwajna Adam
Hulbój Jan
Hulbój Józef
Janoszek Franciszek

⁸² Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19.01.2001 r. w sprawie wyborów przedterminowych do Rady Gminy Koszarawa (Dz.U. 2001 r., Nr 4, poz. 32)

⁸³ Uchwała nr XX/137/01 z dnia 19.02.2001 r.

⁸⁴ Uchwała nr XX/138/01 z dnia 19.02.2001 r.

⁸⁵ Uchwała nr XX/139/01 z dnia 19.02.2001 r.

⁸⁶ Uchwała nr XX/140/01 z dnia 19.02.2001 r.

⁸⁷ Uchwałą nr XX/141/01 z dnia 19.02.2001 r.

⁸⁸ Uchwała nr XXI/141.01.

Janoszek Jan
Kamiński Aleksander
Kubica Henryk
Lach Franciszek
Lach Marian
Lebioda Adam
Mirosław Marek
Moc Bronisław
Tomaszek Kazimierz
Wilczęga Bolesław
Wilczęga Maria (do 30.09.2005 r.)

Także 27 października 2002 roku przeprowadzono po raz pierwszy bezpośrednio wybory Wójta Gminy Koszarawa. Zgłoszony został tylko jeden kandydat w osobie Pana **Władysława Pudy**, który objął stanowisko **Wójta Gminy Koszarawa**.

Pierwsza sesja nowej Rady Gminy odbyła się 18 listopada 2002 roku. Przewodniczącym Rady Gminy został Pan **Józef Hulbój**⁸⁹. Funkcję wiceprzewodniczącego Rady objął Pan **Jan Hulbój**⁹⁰.

W dalszej kolejności rada gminy powołała trzy stałe Komisje Rady Gminy i ustaliła ich składy osobowe⁹¹:

Nazwa komisji	Skład komisji
Komisja Rewizyjna	Janoszek Franciszek (przewodniczący) Lach Franciszek Tomaszek Kazimierz
Komisja Gospodarki Finansowej, Prawa i Porządku Publicznego oraz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska	Kamiński Aleksander (przewodniczący) Lach Marian Lebioda Adam Kubica Henryk Marek Mirosław Cwajna Adam
Komisja Oświaty, Zdrowia, Spraw Socjalnych oraz Rolnictwa, Drobnej Wytwórczości, Usług i Rzemiosła	Wilczęga Maria (przewodnicząca) Janoszek Jan Moc Bronisław Lebioda Adam Wilczęga Bolesław Kubica Henryk

⁸⁹ Uchwała nr I/1/02 z dnia 18.11.2002 r.

⁹⁰ Uchwała nr I/2/02 z dnia 18.11.2002 r.

⁹¹ Uchwała nr I/3/02 z dnia 18.11.2002 r., nr VI/26/02 z dnia 28.12.2002 r oraz uchwała nr VI/26/02

KADENCJA 2006-2010

Wybory samorządowe w 2006 roku przeprowadzono 12 listopada. W składzie nowo wybranej Rady Gminy Koszarawa V kadencji znalazło się 15 radnych:

Nazwisko i imię
Dziedzina Anna
Hulbój Józef
Janoszek Franciszek
Kamiński Aleksander
Kimla Mirosław (do 26.05.2008 r.) ⁹²
Kubica Henryk
Lach Franciszek
Lebioda Adam
Małysa Marek
Nitoń Jan
Piecha Kazimierz
Piecha Mieczysław
Sternal Mirosław
Tłałka Adam
Zoń Roman

Wśród zgłoszonych kandydatów na Wójta Gminy Koszarawa znalazły się dwa nazwiska: Pan Grzegorz Góra i Pan Władysław Puda. Liczbą bezwzględnej większości oddanych głosów na urząd **Wójta Gminy Koszarawa V** kadencji wybrany został Pan **Władysław Puda**.

Pierwsza sesja nowej Rady Gminy odbyła się 24 listopada 2006 roku. Na przewodniczącego Rady Gminy został wybrany Pan **Roman Zoń**⁹³. Funkcję wiceprzewodniczącego Rady Gminy objął Pan **Aleksander Kamiński**⁹⁴.

Powołano stałe Komisje Rady Gminy i ustalono ich składy osobowe⁹⁵.

KADENCJA 2010-2014

Wybory samorządowe w 2010 roku przeprowadzono 21 listopada. W wyborach na Wójta Gminy Koszarawa VI kadencji wystąpiło dwóch kandydatów: Pan Roman Zoń i Pan Władysław Puda. Ponownie wybór na stanowisko **Wójta Gminy Koszarawa** padł na Pana **Władysława Pudę**.

---

⁹² Uchwała nr XX/123/2008.

⁹³ Uchwała nr I/1/06 z dnia 24.11.2006 r.

⁹⁴ Uchwała nr I/2/06 z dnia 24.11.2006 r.

⁹⁵ Uchwały nr I/3/06 z dnia 24.11.2006 r., nr II/12/06 z dnia 1.12.2006 r.

Inauguracyjna sesja nowej Rady Gminy odbyła się 2 grudnia 2010 roku. Radni na **Przewodniczącego Rady Gminy** wybrali Pana **Czesława Majdaka**⁹⁶. Funkcję Wiceprzewodniczącego Rady objął Pan **Rafał Puda**⁹⁷.

Przewodniczącą Komisji Rady Gminy od 2011 roku⁹⁸:

Nazwa komisji	Nazwisko i imię
Rewizyjna	Kamiński Aleksander
Gospodarki Finansowej, Prawa, Porządku Publicznego oraz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska	Hulbój Józef
Oświaty, Zdrowia, Spraw Socjalnych oraz Rolnictwa, Drobnej Wytwórczości, Usług i Rzemiosła	Gawron Tomasz

W 2013 roku część radnych złożyła rezygnację z pełnienia piastowanych funkcji, w następstwie czego wygasły mandaty radnych: Franciszka Lacha, Mirosława Sternala, Czesława Majdaka, Grzegorza Hulbója, Aleksandra Kamińskiego, Piotra Hulbója, Rafała Pudy, Tomasza Gawrona. Wobec tego Wojewoda Śląski wyznaczył na dzień 22 grudnia 2013 roku przeprowadzenie wyborów uzupełniających do Rady Gminy Koszarawa⁹⁹.

Po wyborach uzupełniających stanowisko Przewodniczącego Rady Gminy objął Pan **Józef Hulbój**¹⁰⁰. Zastępcą Przewodniczącego został Pan **Mirosław Marek**¹⁰¹.

W efekcie licznych zmian w Radzie Gminy Koszarawa w latach 2010-2014 zasiadali:

Nazwisko i imię
Butor Rozalia
Gancarz Gabriela (od 9.12.2013 r.)
Gawron Tomasz (do 07.08.2013 r.)
Hałasek Krzysztof (od 9.12.2013 r.)
Hulbój Grzegorz (do 26.07.2013 r.)
Hulbój Józef
Hulbój Piotr (do 26.07.2013 r.)
Janoszek Bogusław (od 9.12.2013 r.)
Janoszek Franciszek
Janoszek Jan

⁹⁶ Uchwała nr I/1/10 z dnia 2.12.2010 r.

⁹⁷ Uchwała nr I/2/10 z dnia 2.12.2010 r.

⁹⁸ Uchwała nr VI/30.11.

⁹⁹ Zarządzenie Nr 246/13 Wojewody Śląskiego z dnia 15.10.2013 r. w sprawie przeprowadzenia wyborów uzupełniających do Rady Gminy Koszarawa (Dz.U. Woj. Śląskiego z 15.10.2013 r., poz. 6150), Obwieszczenia Gminnej Komisji Wyborczej Koszarawa z dnia 9.12.2013 r. o obsadzeniu mandatów radnych w wyborach uzupełniających do Rady Gminy Koszarawa bez głosowania w okręgu wyborczym nr 1, nr 2 i nr 3.

¹⁰⁰ Uchwała nr XXXIV/198/13 z dnia 30.12.2013 r.

¹⁰¹ Uchwała nr XXXIV/199/13 z dnia 30.12.2013 r.

Janoszek Zdzisław (od 9.12.2013 r.)
Kamińska Maria
Kamiński Aleksander (do 26.07.2013 r.)
Lach Franciszek (do 26.07.2013 r.)
Maciejna Danuta (od 9.12.2013 r.)
Majdak Czesław (do 26.07.2013 r.)
Marek Mirosław
Mętel Gabriel (od 9.12.2013 r.)
Puda Rafał (do 26.07.2013 r.)
Sternal Mirosław (do 26.07.2013 r.)
Tłałka Adam (do 29.08.2014 r.)
Tomaszek Bartłomiej (od 9.12.2013 r.)
Wilczęga Bolesław (od 9.12.2013 r.)

Skład komisji Rady Gminy od 30 grudnia 2013 roku¹⁰²:

Nazwa komisji	Nazwisko i imię
Rewizyjna	Gancarz Gabriela, Janoszek Jan, Janoszek Zdzisław (od 24.04.2014 r.)
Gospodarki Finansowej, Prawa, Porządku Publicznego oraz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska	Butor Rozalia, Hałasek Krzysztof, Mętel Gabriel
Oświaty, Zdrowia, Spraw Socjalnych oraz Rolnictwa, Drobnej Wytwórczości, Usług i Rzemiosła	Maciejna Danuta, Kamińska Maria, Tomaszek Bartłomiej, Janoszek Bogusław, Wilczęga Bolesław

W końcowym okresie działalności Rady Gminy na czele Komisji Rady Gminy stali¹⁰³:

Nazwa komisji	Przewodniczący komisji
Komisja Rewizyjna	Janoszek Zdzisław (od 24.04.2014 r.)
Komisja Gospodarki Finansowej, Prawa i Porządku Publicznego oraz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska	Mętel Gabriel (od 24.04.2014 r.)
Komisja Oświaty, Zdrowia, Spraw Socjalnych oraz Rolnictwa, Drobnej Wytwórczości, Usług i Rzemiosł	Maciejna Danuta (od 24.04.2014 r.)

¹⁰² Uchwała nr XXXIV/200/2013.

¹⁰³ Uchwała nr II/5/10 z dnia 6.12.2010 r.

KADENCJA 2014-2018

W dniu 16 listopada 2014 roku wybierano radnych VII kadencji. W skład Rady Gminy Koszarawa wybrano następujące osoby:

Nazwisko i imię
Butor Rozalia
Góra Anna
Hernas Roman
Janoszek Franciszek
Janoszek Jan
Kamińska Maria
Kępka Zdzisław
Lach Franciszek
Majdak Damian
Mętel Gabriel
Mirosław Marek
Moc Marcin
Mrowiec Sabina
Puda Mirosław
Tłałka Adam

Wśród zgłoszonych kandydatów na wójta gminy ponownie spotkali się Panowie Roman Zoń i Władysław Puda. Także tym razem bezwzględną większością głosów wyborców **Wójtem Gminy Koszarawa** wybrany został Pan **Władysław Puda**.

Pierwsza sesja nowej Rady Gminy odbyła się 1 grudnia 2014 roku. Przewodniczącym Rady Gminy wybrany został Pan **Mirosław Marek**¹⁰⁴. Wzorem poprzednich kadencji dokonano wyboru jednego wiceprzewodniczącego Rady, którym został Pan **Jan Janoszek**¹⁰⁵.

Powołano trzy stałe Komisje Rady Gminy oraz ustalono ich składy osobowe¹⁰⁶:

Nazwa komisji	Przewodniczący Komisji
Komisja Rewizyjna	Mętel Gabriel
Komisja Gospodarki Finansowej, Prawa, Porządku Publicznego oraz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska	Moc Marcin
Komisja Oświaty, Zdrowia, Spraw Socjalnych oraz Rolnictwa, Drobnej Wytwórczości, Usług i Rzemiosła	Kamińska Maria

¹⁰⁴ Uchwała nr I/1/14 z dnia 1.12.2014 r.

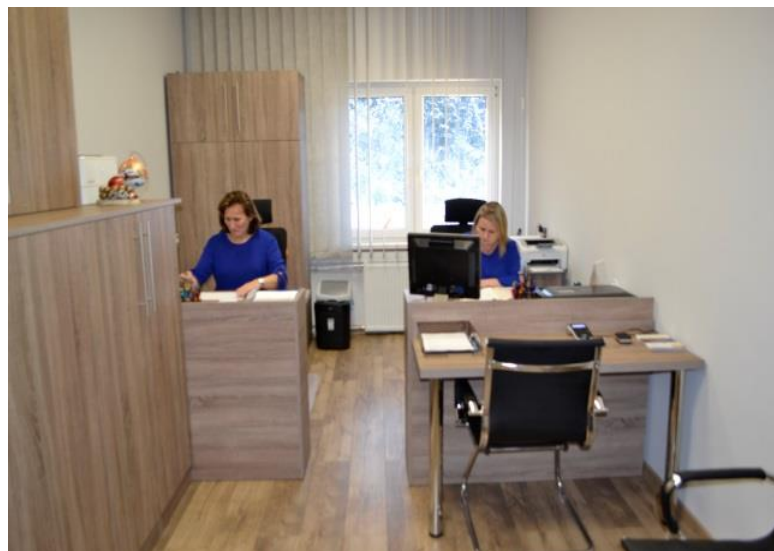
¹⁰⁵ Uchwała nr II/2/14 z dnia 11.12.2014 r.

¹⁰⁶ Uchwały nr II/3/14, II/4/14, II/5/14, II/6/14, II/7/14, II/8/14 z dnia 11.12.2014 r.

URZĄD STANU CYWILNEGO

Urząd Stanu Cywilnego dokonuje rejestracji urodzeń, małżeństw, zgonów poprzez sporządzanie aktów stanu cywilnego. USC wydaje też odpisy skrócone, wielojęzyczne oraz zupełne z aktów stanu cywilnego. Ponadto jest właściwy m.in. w sprawach przyjmowania oświadczeń woli, wydawania decyzji oraz wydawania zaświadczeń:

W latach 1992 do 1996 Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego z Urzędu był Wójt Władysław Puda. W latach 1996-2014 funkcję Kierownika USC pełniła Pani **Małgorzata Czarna**, która po zmianie przepisów prawa objęła stanowisko podinspektora, zaś Kierownikiem USC z mocy prawa został Wójt Gminy Władysław Puda, który piastował to stanowisko do końca kadencji. Od roku 2018 Kierownikiem USC z urzędu został Wójt Gminy Czesław Majdak. Od sierpnia 2021 kierownikiem USC jest Pani **Małgorzata Wawrzyniak-Kępka**.

Biuro USC Koszarawa po remoncie

SOŁTYSI GMINY

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym sołectwo jest jednostką pomocniczą gminy. Organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym – sołtys. Rada sołecka wspiera działalność sołtysa. Sołtys ma też prawo uczestniczyć w pracach rady gminy na zasadach określonych w statucie gminy, bez prawa udziału

w głosowaniu. Na przestrzeni kadencji sołtysi gminy Koszarawa aktywnie korzystali z tego uprawnienia, co przekładało się na większy udział czynnika społecznego w zarządzaniu gminą.

W początkach pierwszej kadencji w skład gminy Koszarawa wchodziły trzy sołectwa: Koszarawa, Przyborów i Koszarawa-Bystra (do końca 2000 roku wieś Przyborów była częścią gminy Koszarawa, następnie weszła w skład sąsiedniej gminy Jeleśnia).

W okresie samorządowej gminy Koszarawa sołtysami w Koszarawie byli: Jan Hulbój (od lat 80. XX wieku), który pełnił funkcję do 2003 roku. W latach 2003-2013 sołtysiem był Franciszek Lach (złożył rezygnację w 2013 roku). W latach 2013-2018 nie funkcjonowało stanowisko sołtysa. Obecnie sołtysiem jest Pani Elżbieta Janoszek (od 2019 roku). W skład rady sołectkiej wchodzi: Barbara Lach, Justyna Piecha, Marek Ryszka i Roman Zoń.

KADENCJA 2018-2023

DANE PODSTAWOWE

Gmina Koszarawa położona w powiecie żywieckim. Ulokowana jest w dolinie na styku Beskidu Makowskiego i Żywieckiego. Powierzchnia gminy to 31,24 km². Użytki rolne zajmują 44% ogólnej powierzchni gminy, zaś lasy zajmują około 50% jej powierzchni. Gmina jest zamieszkiwana przez około 2 400 mieszkańców. Jednostką pomocniczą gminy Koszarawa jest obecnie sołectwo wsi Koszarawa. Na gminę składa się jedna duża wieś Koszarawa położona wzdłuż górnego biegu rzeki Koszarawa. Gmina graniczy z gminą Jeleśnia (powiat żywiecki), gminą Stryszawa i Zawoja (powiat suski).

Specyficzne górskie położenie powoduje duże różnice klimatyczne poprzez łagodniejszy klimat w dolinie i surowy, górski na wyżej położonych obszarach.

RADA GMINY

Wybory samorządowe do rad gmin, w tym do Rady Gminy Koszarawa obecnej kadencji, przeprowadzono 21 października 2018 roku, przy czym należy podkreślić, iż w związku ze zmianą ustawy o samorządzie gminnym po raz pierwszy radni zostali wybrani na 5-letnią kadencję (2018-2023), a nie jak dotychczas na 4-letnie. W gminie Koszarawa na radnych obecnej – VIII kadencji zostali wybrani:

Nazwisko i imię
Chrząszcz Beata
Gawlińska Ewa
Hałasek Tomasz
Kępka Zdzisław
Kubies-Kowalska Agnieszka
Lach Franciszek
Majdak Damian
Majdak Michał
Marek Mirosław
Mętel Gabriel
Moc Marcin
Tłałka Adam
Tłałka Paweł
Wolski Dariusz
Zoń Krzysztof

Pierwsza sesja nowej rady odbyła się 19 listopada 2018 roku. Na przewodniczącego rady wybrano Pana **Zdzisława Kępkę**¹⁰⁷. Funkcję wiceprzewodniczącego objął Pan **Franciszek Lach**¹⁰⁸.

Powołano Komisje Rewizyjną, Komisję Skarg, Wniosków i Petycji oraz trzy stałe Komisje Rady Miejskiej, ustalając ich składy osobowe¹⁰⁹.

Nazwa komisji	Przewodniczący komisji
Komisja Rewizyjna	Tłałka Adam (do 28.02.2020 r.) ¹¹⁰ Majdak Michał (od 28.02.2020 r. do 5.11.2021 r.) ¹¹¹ Mętel Gabriel (od 5.11.2021 r.) ¹¹²
Komisja Gospodarki Finansowej, Prawa, Porządku Publicznego oraz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska	Gawlińska Ewa
Komisja Oświaty, Zdrowia, Spraw Socjalnych oraz Rolnictwa, Drobnej Wytwórczości, Usług i Rzemiosła	Wolski Dariusz
Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	Kubies-Kowalska Agnieszka

¹⁰⁷ Uchwała nr I/1/18 z dnia 19.11.2018 r.

¹⁰⁸ Uchwały nr II/2/18 z dnia 30.11.2018 r.

¹⁰⁹ Uchwały nr II/6/18, II/7/18, II/8/18, II/9/18, II/10/18, II/11/18, z dnia 30.11.2018 r., nr IV/39/19 i IV/40/19 z dnia 8 lutego 2019 r.

¹¹⁰ Uchwała nr XVII/115/20 z dnia 28.02.2020 r.

¹¹¹ Uchwała nr XVII/116/20 z dnia 28.02.2020 r., nr XXXII/200/21 z dnia 5.11.2021 r.

¹¹² Uchwała nr XXXII/201/21 z dnia 5.11.2021 r.

Rada Gminy Koszarawa obecnej kadencji

WÓJT GMINY KOSZARAWA

Wśród zgłoszonych kandydatów na Wójta Gminy Koszarawa znalazły się dwa nazwiska: Pan Czesław Majdak i Pan Władysław Puda. Wybory zostały rozstrzygnięte w pierwszej turze, a głosowanie zakończyło się wyborem Pana **Czesława Majdaka** na **Wójta Gminy Koszarawa**.

WŁADZE GMINY KOSZARAWA W 2022 ROKU:

Imię i nazwisko	Funkcja
Czesław Majdak	Wójt
Zdzisław Kępka	Przewodniczący Rady Gminy
Marcin Cebula	Sekretarz
Janina Tłałka	Skarbnik

URZĄD GMINY

Od lat 90. XX wieku UG Koszarawa spełnia nie tylko funkcje administracyjne. W budynku znajdował się już w poprzednich latach punkt kasowy banku spółdzielczego oraz placówka poczty polskiej¹¹³.

Urząd Gminy w Koszarawie stanowi jednostkę organizacyjną gminy działającą w formie jednostki budżetowej, za pomocą której wójt wykonuje zadania publiczne gminy wynikające z ustawy o samorządzie gminnym, zadania zlecone z zakresu działań organów administracji rządowej, a także zadania wynikające z zawieranych porozumień pomiędzy gminą a jednostkami samorządu terytorialnego oraz inne zadania określone statutem, uchwałami rady gminy czy zarządzeniami Wójta. Kierownikiem urzędu jest wójt. Stanowiskami kierowniczymi w urzędzie są: sekretarz gminy, skarbnik gminy jako główny księgowy budżetu, kierownik urzędu stanu cywilnego. Zadania gminy realizowane są poprzez poszczególne referaty i stanowiska pracy w urzędzie.

Gmina Koszarawa zarządza podległymi sobie jednostkami organizacyjnymi, którymi są obecnie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Gminny Ośrodek Kultury.

Według ustawy o samorządzie gminnym najważniejszymi urzędnikami w urzędzie gminy są skarbnik i sekretarz.

W trakcie drugiej kadencji na stanowisko sekretarza gminy powołana została Pani **Janina Kołda**¹¹⁴. Od 2003 roku na tym stanowisku zastąpiła ją Pani **Małgorzata Wawrzyniak-Kępka**. Od 2009 roku nieprzerwanie funkcję sekretarza piastuje Pan **Marcin Cebula**.

Z kolei skarbnikiem gminy – głównym księgowym budżetu została Pani **Helena Pindel**¹¹⁵. Pełniła ona tę funkcję do października 2010 roku¹¹⁶ (przeszła na emeryturę), kiedy to nowym skarbnikiem gminy została Pani **Janina Tłałka**, piastująca tę funkcję nadal.

---

¹¹³ Ewa Mętel, *Gmina Koszarawa w latach 1945-1995* [praca magisterska], Kraków 1995, s. 54.

¹¹⁴ Uchwała nr I/9/94 z dnia 4.07.1994 r.

¹¹⁵ Uchwała nr I/8/94 z dnia 4.07.1994 r.

¹¹⁶ Uchwała nr XLIX/213/10.

Pracownicy UG Koszarawa

Od lewej: Marcin Cebula, Czesław Majdak, Stanisław Janoszek, Joanna Puda, Katarzyna Kołda, Małgorzata Wawrzyniak-Kępka, Kinga Lach, Małgorzata Puda, Gabriela Gancarz, Danuta Moc, Janina Tłałka, Magdalena Tomaszek, Anna Kuglarz, Wiesława Mentel, Danuta Moc

NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W GMINIE KOSZARAWA W OKRESIE 30-LECIA SAMORZADU

- Budowa wielofunkcyjnego budynku – siedziby Gminnego Ośrodka Kultury i Ochotniczej Straży Pożarnej w Koszarawie.
- Termomodernizacja wszystkich budynków użyteczności publicznej w Koszarawie: Gimnazjum w Koszarawie, Szkoły Podstawowej w Koszarawie, Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Koszarawie Bystrej, Ośrodka Zdrowia w Koszarawie, Urzędu Gminy w Koszarawie oraz Gminnego Ośrodka Kultury w Koszarawie.
- Zakup autobusu do dowozu uczniów.
- Zakup ciągnika do zimowego utrzymania dróg.
- Zakup samochodu do odbioru odpadów komunalnych.

- Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie gminy w ramach inwestycji realizowanej przez Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu w ramach projektu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie” dofinansowanej ze środków unijnych (rok 2010).
- Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Koszarawie (rok 2010).

Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Koszarawie

- Budowa infrastruktury okołoturystycznej w Koszarawie (wielofunkcyjne boisko z trybunami i amfiteatrem – z wykorzystaniem środków UE).

Amfiteatr w Koszarawie

- Przebudowa części budynku wielofunkcyjnego na świetlicę ogólnowiejską oraz adaptacja poddasza na schronisko młodzieżowe w Koszarawie (z wykorzystaniem środków UE).
- Budowa boiska wielofunkcyjnego z nawierzchnią poliuretanową przy Szkole Podstawowej w Koszarawie (z wykorzystaniem środków UE).

Boisko z nawierzchnią poliuretanową w Koszarawie

- Budowa dwóch placów zabaw w Koszarawie (rok 2018).

Plac zabaw w Koszarawie

- Przebudowa budynku byłego gimnazjum na potrzeby przedszkola i gminnej biblioteki (rok 2019).

Przedszkole w Koszarawie

- Budowa punktu czerpania wody dla celów przeciwpożarowych (rok 2020).

Punkt czerpania wody w Koszarawie

- Modernizacja budynku ośrodka zdrowia – budowa windy dla osób z niepełnosprawnościami (rok 2020).

Winda przy Ośrodku Zdrowia

- Budowa placu zabaw przy Niepublicznej Szkole Podstawowej w Koszarawie Bystrej (rok 2021).

Plac zabaw przy Niepublicznej Szkole Podstawowej

- Instalacja OZE na budynkach gminnych (rok 2021).

Instalacje OZE na budynkach użyteczności publicznej w gminie Koszarawa – rok 2021

- Przebudowa gminnego ośrodka kultury (lata 2019-2021, finansowano ze środków własnych).

Sala balowa w GOK Koszarawa

- Remont pomieszczeń gminnej biblioteki publicznej (rok 2019, finansowano ze środków własnych).
- Wymiana pokrycia dachowego na budynku ośrodka zdrowia (rok 2020, finansowano ze środków własnych).
- Remont budynku UG (lata 2020-2022, finansowano ze środków własnych).
- Zakup autobusu do przewozu osób z niepełnosprawnościami – rok 2019.
- Zakup specjalistycznego samochodu do zimowego utrzymania dróg – rok 2022.

Pojazd do zimowego utrzymania dróg

- Zakup samochodu terenowego dla OSP Koszarawa – rok 2020.
- W okresie ostatnich kilkunastu lat odbudowano i wyremontowano kilkanaście kilometrów dróg gminnych, przede wszystkim ze środków pochodzących z budżetu państwa przeznaczonych na usuwanie skutków klęsk żywiołowych (powodzie występujące na terenie gminy) oraz ze środków własnych.
- Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Koszarawa (rok 2022, dofinansowano ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych).
- Budowa miejsca wypoczynku i rekreacji – rowerowy plac zabaw wraz z przebudową zjazdu z drogi powiatowej (rok 2022).

Rowerowy plac zabaw w Koszarawie

- Utworzenie Klubu Seniora w Koszarawie w gmachu byłego gimnazjum (rok 2022).

Plany inwestycyjne na rok 2023:

- „Zagospodarowanie terenu wokół budynku Ośrodka Zdrowia oraz budynku nr 142 w Koszarawie wraz z dobudową platformy dla osób niepełnosprawnych przy budynku nr 142” (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych).

- „Zakup pojazdów niezbędnych do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej” (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych).
- „Budowa siłowni zewnętrznej w Gminie Koszarawa” (dofinansowanie ze środków unijnych).
- W roku 2023 zaplanowane jest rozpoczęcie inwestycji związanej z budową stacji uzdatniania wody w Koszarawie.
- Przebudowa odcinka DP nr 1419S Jeleśnia – Koszarawa – Zawoja w miejscowości Koszarawa (wspólnie z powiatem).

OŚWIATA

W pierwszych latach działalności samorządowej gminy Koszarawa szkolnictwo podstawowe nie było przez nią zarządzane. Było to zgodne z ówczesnym stanem prawnym. Jedynie przedszkola były zarządzane przez gminy już od 1990 roku. Najpóźniej do 1996 roku gminy musiały obligatoryjnie przejąć szkolnictwo jako zadanie własne.

Ówczesny system szkolny opierał się na 8-klasowych szkołach podstawowych.

Na początku działalności samorządowej gminy Koszarawa Przedszkole nr 1 mieściło się w gmachu Szkoły Podstawowej nr 1 (dyrektor Halina Tłałka). Przedszkole nr 2 Koszarawie Cichej mieściło się także w gmachu szkolnym (dyrektor Maria Puda). Natomiast w Przyborowie przedszkole mieściło się w budynku dawnej leśniczówki (w 1992 roku przeprowadzono w nim remont). Przedszkolem kierowała Krystyna Hulbój. W 1993 roku przedszkola gminne liczyły 5 oddziałów¹¹⁷. W roku szkolnym 1993/1994 do przedszkoli gminnych uczęszczało 112 dzieci¹¹⁸.

Najpóźniej w 1996 gminy musiały przejąć prowadzenie szkół na własnym terenie. W tym czasie na obszarze gminy działały placówki szkolne: Szkoła nr 1 w Koszarawie, Szkoła nr 2 w Koszarawie, Szkoła nr 3 w Koszarawie oraz Szkoła Podstawowa w Przyborowie.

Dyrektorzy szkół w latach 1990-1999

Placówka szkolna	Dane dyrektora	Okres pracy
Szkoła Podstawowa nr 1	Anna Janoszek	1998-2000
Szkoła Podstawowa nr 2	Mieczysław Szłapak	1986-2002
Szkoła Podstawowa nr 3	Maria Fediuk (kierownik)	1986-2001
Szkoła Podstawowa w Przyborowie	Halina Haręża	1985-2012

¹¹⁷ Ewa Mętel, *Gmina Koszarawa w latach 1945-1995* [praca magisterska], Kraków 1995, s. 65.

¹¹⁸ Tamże, s. 66.

Reforma systemu oświaty zmieniająca struktury szkolnictwa, poczynając od 1 września 1999 roku, wymusiła tym samym zmiany strukturalno-organizacyjne sieci szkół. W wyniku reformy okres nauki w **szkole podstawowej** został skrócony z 8 do 6 lat. Następnym etapem edukacji stały się obowiązkowe 3-letnie **gimnazja**. Po jego ukończeniu uczniowie mogli kontynuować naukę w szkołach średnich (liceach ogólnokształcących, profilowanych, technikach zawodowych lub zasadniczych szkołach zawodowych). W gminie Koszarawa miało to przełożenie w postaci uchwał o ustaleniu sieci publicznych gimnazjów prowadzonych przez gminę oraz o określeniu obwodów publicznych gimnazjów i ich oddziałów¹¹⁹. Ponadto dokonano stosownych przekształceń w strukturach szkół podstawowych na terenie gminy.

Dalej zostanie przedstawiona sieć szkół podstawowych oraz gimnazjów publicznych prowadzonych przez gminę Koszarawa:

Lp.	Szkoła Podstawowa	Obwód
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Koszarawie	Koszarawa
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Koszarawie	Koszarawa
3.	Szkoła Podstawowa nr 3 Koszarawa	Koszarawa
4	Szkoła Podstawowa w Przyborowie	Przyborów

Lp.	Gimnazjum	Obwód
1.	Publiczne Gimnazjum Nr 1 w Koszarawie	Koszarawa
2.	Oddział Publicznego Gimnazjum Nr 1 w Przyborowie	Przyborów ¹²⁰

W następnych latach miały miejsce liczne przekształcenia w koszarawskiej oświacie. W wyniku zmian w Koszarawie pozostała tylko jedna Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki (dawna SP nr 2). Funkcjonowały także dwie placówki przedszkolne (Przedszkole nr 1 i Przedszkole nr 2) oraz Gimnazjum im. Jana Pawła II tworzące z Przedszkolem nr 1 Zespół Gimnazjalno-Przedszkolny.

Dyrektorzy placówek oświatowych po 1999 roku:

Nazwa placówki	Imię i nazwisko dyrektora	Okres pracy
Gimnazjum im. Jana Pawła II	Alicja Nitoń, Teresa Walkarz	1999-2011, 2011-2017
Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki	Mieczysław Szłapak, Barbara Szłapak, Maria Wilczęga	1986-2002, 2003-2005, 2005-2020
Szkoła Podstawowa w Koszarawie Bystrej	Maria Fediuk	1986-2001

¹¹⁹ Uchwały nr IV/28/99 i IV/29/99 z dnia 27.02.1999 r., nr VI/44/99 z dnia 27.04.1999 r.

¹²⁰ Do końca 2000 r. wieś Przyborów była częścią gminy Koszarawa, następnie od 1.01.2001 r. weszła w skład sąsiedniej gminy Jeleśnia (przyp. red.).

Warto wspomnieć, że w Koszarawie Bystrej, w której zlikwidowano publiczną placówkę szkolną, powstała placówka niepubliczna prowadzona przez Fundację Królowej Świętej Jadwigi. Początkowo działały tylko klasy I-III, z czasem także IV-VI oraz oddział przedszkolny. Była to pierwsza placówka prowadzona przez Fundację Królowej Świętej Jadwigi. Obecnie Fundacja prowadzi kilkanaście szkół na terenie kraju.

Dyrektorzy przedszkoli w gminie Koszarawa:

Nazwa przedszkola	Imię i nazwisko	Okres pracy
Przedszkole nr 1	Halina Tłałka, Jadwiga Niewdana	Do 2008, 2008-2011
Przedszkole nr 2	Maria Puda	1980-2008

W 2017 roku weszła w życie nowa ustawa o oświacie. Reforma likwidowała gimnazja i przywracała szkoły 8-klasowe. Gimnazjum im. Jana Pawła II w Koszarawie rozpoczęło proces wygaszania.

Powrócono do poprzedniego systemu w związku z obowiązkiem dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego wprowadzonego ustawą Prawo oświatowe na okres od 1 września 2017 roku do 31 sierpnia 2019 roku oraz od dnia 1 września 2019 roku (ośmioletnie szkoły podstawowe)¹²¹.

Obecnie bazę oświatową tworzą następujące placówki:

- Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki w Koszarawie. Sam budynek szkolny pochodzi jeszcze z lat 60. W 2011 roku powstała nowa hala sportowa, w 2018 roku plac zabaw. Bezpośrednio ze szkołą sąsiaduje boisko piłkarskie.
- Przedszkole nr 1 umiejscowione jest w budynku byłego gimnazjum. W 2019 roku przeprowadzono generalny remont placówki.

Szkoła podstawowa oraz przedszkole tworzą Zespół Szkolno-Przedszkolny w Koszarawie (pani Danuta Maciejna, pełniąca obowiązki dyrektora od stycznia 2020 do sierpnia 2022, dyrektor od września 2022).

---

¹²¹ Uchwała nr XXIX/137/17 z dnia 30.03.2017 r. w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego.

Nauczyciele i administracja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Koszarawie (foto UG Koszarawa)

Nauczyciele i obsługa Przedszkola nr 1 w Koszarawie

Obsługa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Koszarawie (foto UG Koszarawa)

OŚWIATA NIEPUBLICZNA

W Koszarawie Bystrej działa Niepubliczna Szkoła Fundacji Królowej Świętej Jadwigi. Powstała w 2001 roku w miejsce szkoły publicznej prowadzonej przez UG Koszarawa. Od 2001 roku dyrektorami placówki byli: Marcin Sawicki, następnie Aleksandra Sawicka, obecnie Miłosz Barańczuk. Szkoła od ponad 20 lat jest prowadzona metodą Montessori. Dodatkowo organizowane są warsztaty regionalne, zajęcia leśnej edukacji. Są też zajęcia prowadzone w systemie edukacji domowej. Placówka oświatowa w Koszarawie Bystrej informuje, że jest *ważnym punktem innowacyjnych rozwiązań na edukacyjnej mapie Polski*.

Od kilku lat w Koszarawie Bystrej działa także Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące Fundacji Królowej Św. Jadwigi.

Przy powyższych szkołach niepublicznych powstaje jesienią 2022 roku nowa inicjatywa „Dom Montessori”. Siedzibę ma w budynku byłego gimnazjum. Podstawowym zadaniem, jakie postawili sobie autorzy projektu, było stworzenie miejsca, gdzie w ramach formalnych uwarunkowań szkoły można realizować założenia pedagogiczne Marii Montessori. Uczniowie, w czasie tak zwanej pracy własnej, będą musieli podejmować pracę z wybranymi pomocami rozwojowymi. W innowacji wykorzystuje się dotychczasowe doświadczenia z pracy metodą Montessori, edukacji leśnej, a także z wniosków płynących ze współpracy z uczniami edukacji domowej. Klasy w projekcie „Dom Montessori” działają w ramach struktur szkoły podstawowej i liceum.

Marcin i Aleksandra Sawicki – twórcy Fundacji Królowej Św. Jadwigi

KULTURA

Do głównych instytucji kultury w gminie Koszarawa należą: Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Koszarawie.

GMINNY OŚRODEK KULTURY

Gminny Ośrodek Kultury w Koszarawie prowadzi działalność kulturalno-oświatową, artystyczną i rekreacyjną, organizuje i rozwija czytelnictwo oraz oświatę pozaszkolną, sprawuje opiekę nad amatorską kulturą ludową gminy w obrębie sołectwa Koszarawy i Koszarawy Bystrej. GOK organizuje warsztaty o różnej tematyce, wystawy, spotkania z ciekawymi ludźmi kultury, sztuki czy sportu (do dyspozycji dla uczestników są świetlice, sala na imprezy, izba regionalna), zajęcia rekreacyjno-sportowe (GOK posiada również własną halę sportową oraz duży teren rekreacyjny z otwartym amfiteatrem, siłownią zewnętrzną, miejscem na ognisko i grilla). Hala sportowa jest również bezpłatnie udostępniana dla dzieci i młodzieży z gminy Koszarawa, odpłatnie dla grup zorganizowanych. GOK organizuje cykliczne imprezy dla mieszkańców Koszarawy oraz dla gości.

Niezwykłe połączenie domu kultury i turystyki stanowi baza noclegowa (70 miejsc) oraz pełne zaplecze gastronomiczne. Stwarza to możliwość przyjmowania gości – turystów indywidualnych i grup turystycznych. GOK służy również lokalnej społeczności, organizując imprezy okolicznościowe (wesela, urodziny, komunie itp.)

Dyrektorzy Gminnego Ośrodka Kultury w Koszarawie:

Imię i nazwisko	Daty pełnienia funkcji
Anna Polak	1996-2008
Danuta Brańka	2008-2010
Mariola Rogoz	2010-2011
Anna Wilczęga	2011-2019
Anna Góra	02.2019-07.2019
Alicja Majdak	07.2019-01.2020
Zbigniew Janoszek	2020-2021
Anna Wilczęga	Od 13.08.2021

GOK Koszarawa (foto UG Koszarawa)

GOK Koszarawa (foto UG Koszarawa)

BIBLIOTEKA

W latach 1990-2005 siedzibą biblioteki był budynek urzędu gminy. Od 2005 roku biblioteka znajduje się w budynku po byłym gimnazjum. Z dniem 19 stycznia 2005 roku uchwałą Rady Gminy Koszarawie biblioteka została przekształcona w instytucję kultury i wpisana do Rejestru Instytucji Kultury w Gminie Koszarawa.

Biblioteka w Koszarawie posiada ponad 17 tys. woluminów, jest także czytelnia, oddział dla dzieci i pracownia rękodzieła oraz twórczości rękodzielniczej.

Od października 1981 roku obowiązki dyrektora biblioteki pełni pani Małgorzata Kępka i pracuje do chwili obecnej. W 2011 roku w konkursie ogłoszonym przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich została Bibliotekarzem Roku, z kolei w 2020 roku otrzymała Laur Babiogórski Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich za wychodzenie naprzeciw mieszkańcom i użytkownikom Gminnej Biblioteki Publicznej w Koszarawie przez pozyskiwanie dodatkowych środków na zadania ponadstandardowe, w tym organizację różnorodnych imprez i przedsięwzięć edukacyjno-kulturalnych.

Współczesna biblioteka to centrum kulturalno-edukacyjne, gdzie realizowane są różnorodne projekty i podejmowane nowe wyzwania. Ścisłe współpracuje z różnymi instytucjami, co pozwala poszerzać własną ofertę tak, aby była atrakcyjna dla użytkowników.

Działania biblioteczne przynoszą jednoznaczne efekty w postaci wzrostu lub wysokiego i stabilnego poziomu czytelnictwa. Dzięki odpowiednim warunkom placówka może realizować bogatszą ofertę kulturalno-edukacyjną, pozyskując nowych użytkowników i odbiorców.

Dyrektor Biblioteki w Koszarawie (foto UG Koszarawa)

ZESPÓŁ JAFERKI

Jaferki to dziecięcy zespół regionalny, który powstał w latach 80. przy Klubie „Ruch” w Koszarawie z inicjatywy Pani Zofii Sternal, która prowadziła Klub „Ruch”, oraz Pani Janiny Kołda, które to były pierwszymi instruktorkami zespołu. Sama nazwa Jaferki wywodzi się od „jafer”, czyli drobnych borówek leśnych – jako że w skład zespołu wchodziły dzieci. Jaferki pierwszy raz zaprezentowały się na otwarciu Ośrodka Zdrowia w Koszarawie „w pożyczonych strojach od zaprzyjaźnionego zespołu regionalnego

z Kamesznicy". W kolejnych latach prób i ćwiczeń zdobywały nowe umiejętności oraz środki finansowe, które pozwoliły na to, aby reprezentowały gminę Koszarawa na arenie krajowej, a także za granicą, organizując wyjazdy na Słowację.

Z biegiem lat dzieci wyrosły i straciły zapał do występów, więc działalność zespołu została zawieszona. Jednak w 2011 roku nastąpiła reaktywacja Jaferek przy Gminnym Ośrodku Kultury w Koszarawie, gdzie funkcjonuje do dzisiaj. Poprzez aktywny udział w różnego rodzaju imprezach kulturalnych, przeglądach artystycznych, konkursach regionalnych i innych imprezach okolicznościowych reprezentują społeczność, a także gminę. Mogą poszczycić się wieloma nagrodami i wyróżnieniami. Wielokrotnie zajmowały czołowe miejsca w konkursach i przeglądach.

W roku 2013 Jafarki zdobyły III miejsce oraz nagrody rzeczowe na 44 Przeglądzie Zespołów Kolędniczych i Obrzędowych „Żywieckie Gody” oraz wyróżnienie i nagrodę pieniężną na 26 Przeglądzie Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Wiśle. W roku 2014 wyróżnienie i nagrodę pieniężną na 27 Przeglądzie Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Wiśle. W roku 2019 III miejsce oraz nagrodę pieniężną na 32 Przeglądzie Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Wiśle. W roku 2020 III miejsce na Przeglądzie Kolęd i Pastorałek w Rajczy.

Występy zespołu obserwujemy w czasie lokalnych wydarzeń kulturalnych, a także kościelnych (często jest gościem ważnych świąt kościelnych, uatrakcyjniając śpiewem i muzyką msze święte). W okresie świąt Bożego Narodzenia podtrzymuje tradycje kolędowania i odwiedzin domów.

Dzięki licznym wyjazdom członkowie zespołu poznają kulturę i zdobywają wiedzę oraz umiejętności taneczno-wokalne z różnych regionów Polski.

Aktualnie zespół skupia dzieci w wieku 5-15 lat z gminy Koszarawa, a jego celem jest edukacja regionalna. Promuje kulturę regionu, w tym śpiew i taniec, integruje dzieci i młodzież wokół aktywnej formy spędzania czasu. W występy dzieci żywo angażują się rodzice, a także działające przy GOK-u koło gospodyń wiejskich. W 2016 i 2018 roku wspólnie wystawili jasełka w gminnym ośrodku kultury, na które licznie przybyli mieszkańcy gminy. Działalność zespołu Jafarki jest żywym i aktywnym łącznikiem trzech pokoleń (dziadków, rodziców i dzieci).

Zespół regionalny kultywuje tradycję z Beskidu Żywieckiego z naciskiem na rodzimą kulturę i gwarę oraz strój koszarawski. W swoim repertuarze ma tańce i śpiewy zgodne z rokiem obrzędowym, jak również tradycyjne zabawy dziecięce z regionu Żywiecczyzny.

Jafarki stale się rozwijają i powiększają o nowych członków. Co roku we wrześniu trwa nabór dzieci, zdolnych i chętnych do kultywowania tradycji ludowych naszego regionu. Pracę instruktorów z dziećmi wspiera Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Regionalnego Jafarki, którego założycielami i członkami są rodzice dzieci należących do zespołu.

Zespół Jafarki

IZBA REGIONALNA

Izba Regionalna znajduje się w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Koszarawie. Powstała w 2011 roku z inicjatywy dyrektora GOK Anny Wilczęgi. Składa się z jednego pomieszczenia, w którym zaprezentowano wystawę eksponatów związanych z życiem lokalnej społeczności. Wszystkie przedmioty tworzące ekspozycję zostały ofiarowane przez proboszcza parafii pod wezwaniem Stygmatów św. Franciszka z Asyżu w Koszarawie Bystrej, o. Anioła Zielińskiego, oraz mieszkańców Koszarawy.

W Izbie zgromadzono liczne eksponaty. Stanowią je przedmioty użytkowe, obrazy o tematyce religijnej oraz ozdoby kwiatowe wytwarzane przez lokalnych twórców na rozmaite okazje. Znajduje się tu również bogaty zbiór starych fotografii, które ukazują

historię koszarawian. Najcenniejszym eksponatem oprócz obrazów religijnych jest drewniana foremka na ser w kształcie serca, pochodząca z 1820 roku.

Ułożona tematycznie ekspozycja tworzy niepowtarzalny klimat i przedstawia obraz życia dawnej wsi. Dla dzisiejszych mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, jest wspaniałą lekcją historii, ale także miejscem wspomnień.

Przeprowadzono dokładną inwentaryzację zbiorów Izby, a dzięki temu możliwe będzie eksponowanie wirtualnej wystawy w internecie (przygotowania już trwają). Pozwoli to na zachowanie obrazu wystawy na przyszłość, jednocześnie docierając do szerszej grupy odbiorców.

Oprócz tego w Izbie prowadzona jest działalność popularyzująca dziedzictwo kulturowe Koszarawy. Dla grup zwiedzających przygotowywane są pokazy prac prowadzonych w dawnej wsi. Należą do nich pranie na tarze, maglowanie, darcie pierza czy klepanie kosy.

W Izbie Regionalnej organizowane są także warsztaty tematyczne, takie jak bibułkarstwo, gdzie są ręcznie wykonywane ozdobne kwiaty z bibuły, czy zabawka ludowa, podczas której tworzone są z drewna zabawki w formie kogutów machających skrzydłami w czasie jazdy, zwane *klepokami*.

Zwiedzający mają możliwość degustacji regionalnych potraw oraz mogą uczestniczyć w pogawędkach w lokalnej gwarze podczas wspólnego biesiadowania przy ognisku. W trakcie takiego spotkania prezentowane są wiersze lokalnych poetów oraz śpiewane regionalne pieśni.

Izba Regionalna (foto UG Koszarawa)

Izba Regionalna (foto UG Koszarawa)

LOKALNA PRASA

Pierwszym tytułem wydawanym w Koszarawie było „Echo Koszarawy”. Był to bezpłatny miesięcznik wydawany przez Radę Gminy Koszarawa we współpracy z parafią p.w. św. Karola Boromeusza. Nakład wynosił kilkaset egzemplarzy.

W kolejnych latach był wydawany kwartalnik „Biuletyn Informacyjny Gminy Koszarawa”, co trwa do chwili obecnej.

Obydwa czasopisma przekazują informacje lokalne i ciekawostki z życia Koszarawy.

OPIEKA SPOŁECZNA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszarawie działa od 1990 roku¹²². Zgodnie z postanowieniami statutu Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszarawie jest samodzielną jednostką budżetową podległą radzie gminy, nad którą nadzór sprawuje Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach. Obszarem działania ośrodka jest teren gminy Koszarawa.

---

¹²² Został utworzony w 1990 r. na mocy Uchwały Nr XII/42/90 Gminnej Rady Narodowej w Koszarawie z dnia 26 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia ośrodka pomocy społecznej i organizacji pomocy społecznej na szczeblu podstawowym. Statut ośrodka został przyjęty zarządzeniem Naczelnika Gminy z dnia 2.05.1990 r.

W historii ośrodka na jego czele stali następujący kierownicy:

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji
Aniela Pindel	1990-1992
Józefa Moc	1992-1998
Janina Janoszek	1999-2023
Kamila Góra	2023-nadal

Organizacja Ośrodka Pomocy w Koszarawie oparta jest na Regulaminie Organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszarawie, załącznik do Uchwały Rady Gminy w Koszarawie Nr XV/110/08 z dnia 24 października 2008 roku. Regulamin określa strukturę organizacyjną ośrodka i stanowi, iż jego siedzibą jest budynek położony w Koszarawie pod nr. 19. Określa ponadto działy ośrodka, w skład których wchodzi:

- dział pomocy społecznej – w skład wchodzi pracownicy socjalni,
- dział świadczeń rodzinnych – w skład wchodzi pracownik na stanowisku referent ds. świadczeń rodzinnych realizujący zadania ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W GOPS Koszarawa zatrudnionych jest kilkoro pracowników socjalnych: Halina Kamińska – starszy pracownik socjalny (zatrudniona od 1990 roku), mgr Agata Szwed – specjalista pracy socjalnej (zatrudniona od 2009)

W dziale świadczeń rodzinnych zatrudniony jest jeden pracownik: mgr Urszula Kaliszewska – referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego (zatrudniona od 2010, nadal pracuje).

W ramach działu pomocy społecznej GOPS w Koszarawie przystąpił w 2008 roku do realizacji projektu „Program aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych w Gminie Koszarawa” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”. Głównym celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Od 2011 roku przy ośrodkach pomocy społecznej działają Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Celem działania Zespołu jest diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zobowiązany jest do opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Obecnie obowiązuje strategia na lata 2021-2025 przyjęta Uchwałą nr XXVI/169/21 Rady Gminy z dnia 26 marca 2021 r.

Wieloletnią tradycją GOPS w Koszarawie jest organizowanie spotkania opłatkowego dla seniorów z terenu gminy.

GOPS w Koszarawie w ramach programu POPŻ dostarcza paczki żywnościowe dla najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy.

Od 2022 r. organizowane są usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami oraz opieka wytchnieniowa. W trakcie tworzenia jest klub seniora w ramach projektu wieloletniego „SENIOR+”.

W ramach działu świadczeń rodzinnych od 2004 roku realizowane są zadania z zakresu takich świadczeń. W latach 2016-2022 dział świadczeń rodzinnych wypłacał świadczenia 500+. Natomiast w latach 2016-2021 – „Dobry Start”.

Dział świadczeń rodzinnych realizuje również zadania z zakresu:

- Karty Dużej Rodziny,
- funduszu alimentacyjnego i obsługi dłużników alimentacyjnych,
- wydawania zaświadczeń o dochodach dla programu „Czyste Powietrze”,
- realizacji ustawy o „Dodatku osłonowym”.

Pracownicy GOPS Koszarawa (foto UG Koszarawa)

ŻYCIE RELIGIJNE

PARAFIA ŚW. KAROLA BOROMEUSZA W KOSZARAWIE

Początki miejscowej parafii sięgają końca XVIII wieku. W tamtym czasie Koszarawa należała do parafii Jeleśnia. W 1824 roku powstała w Koszarawie kapelania lokalna (kościół filialny) z drewnianym kościołem. W kolejnych latach rozpoczęto budowę murowanej świątyni. Dzieło budowy wspomagał arcyksiążę Karol Habsburg – dziedzic dóbr żywieckich. W 1843 roku erygowano samodzielną parafię pod wezwaniem św. Karola Boromeusza. W rok później poświęcono kościół. Miejscowa późno klasycystyczna świątynia służy do dziś.

Kościół w Koszarawie

Wykaz proboszczów parafii od połowy XX wieku:

Imię i nazwisko	Okres posługi duszpasterskiej
Ignacy Sukiennik	1952-1984
Józef Kurowski	1984-1993
Stanisław Klimasara	1993-1999
Adam Stopa	1999-2016
Krzysztof Kozieł	Od 2016

Ks. Krzysztof Kozieł – proboszcz parafii

Relikwie świętego Boromeusza (foto UG Koszarawa)

PARAFIA POD WEZWANIEM STYGMATÓW ŚWIĘTEGO FRANCISZKA Z ASYŻU
W KOSZARAWIE

Kościół pod wezwaniem Stygmatów św. Franciszka

Parafia pod wezwaniem Stygmatów św. Franciszka z Asyżu w Koszarawie należy do diecezji bielsko-żywieckiej. Jest to niewielka parafia, położona w górzystym terenie. Opiekę duszpasterską sprawuje Zakon Braci Mniejszych z Prowincji Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny z siedzibą w Katowicach Panewnikach. Początki parafii sięgają roku 1981, kiedy to ówczesny ksiądz proboszcz z Koszarawy zezwolił na odprawienie mszy w Bystrej. W 1985 roku ksiądz biskup z Krakowa zezwolił na erygowanie Ośrodka Duszpasterskiego w Bystrej. W 1989 roku powstała pierwsza, blaszana kaplica oraz erygowano samodzielną parafię w Koszarawie Bystrej. W 1993 roku rozpoczęto budowę kościoła i klasztoru. W 2006 roku nastąpiła konsekracja kościoła.

Wykaz proboszczów parafii w Koszarawie Bystrej:

Imię i nazwisko	Okres posługi duszpasterskiej
O.CYRYL CZARNOJAN	1989-1993
O.HADRIAN BECK	1993-1998
O.TEOFIL LUKAS	1998-2007
JUWENCJUSZ KNOSALA	2007-2008
ANIOŁ ZIELIŃSKI	2008-2022
TYTUS MARIUSZ BOGUSZYŃSKI	2022

Ojciec Tytus Mariusz Boguszyński – proboszcz parafii pod wezwaniem
stygmatów św. Franciszka z Asyżu w Koszarawie

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA

Ochotnicza Straż Pożarna w Koszarawie powstała w 1925 roku. Jej organizatorem i założycielem był Franciszek Ślusarz, którą kierował nią do 1929 roku. Jego następcą został druh Ignacy Pietrynko. W 1930 roku przybył do Koszarawy, w charakterze organisty, młody i energiczny entuzjasta ochotniczych straży Władysław Sander, który aktywnie włączył się w działalność miejscowej straży. W latach 1936-1940 prezesem OSP był Tomasz Hernas. W okresie wojny prezesem został niemiecki leśniczy – Witalis. Jednostka działała nadal. W latach 1944-1945 na czele miejscowej OSP stał Edward Kachel.

Po zakończeniu działań wojennych OSP jako pierwsza organizacja w Koszarawie rozpoczęła swą służbę społeczną. Ożywiona została działalność kulturalno-oświatowa. Wybrano nowy Zarząd OSP, a pierwszym powojennym prezesem został Władysław Gancarz.

W 1947 roku prezesem OSP został wspomniany Władysław Sander. Pełnił funkcję aż do 1980 roku. Zmieniali się za kadencji Władysława Sander jedynie naczelnicy OSP, którymi kolejno byli: Michał Pietrynko, Eugeniusz Hulbój, Leon Hernas oraz Józef Hulbój. Kolejnymi prezesami byli: Jan Walczak oraz Kazimierz Tomaszek, który pełnił funkcję prezesa do 2009 roku. W tym czasie naczelnikami OSP byli: Józef Hulbój, Jan Maciejny, Jan Walczak i Marian Czarnecki.

W 1991 roku OSP Koszarawa otrzymała po raz pierwszy nowy samochód pożarniczy – STAR 266 GBM 2/8.

W grudniu 2009 r. nastąpiły radykalne zmiany w OSP. Powołano nowe władze, zmieniono cały zarząd. Skład nowego zarządu po nadzwyczajnym walnym zebraniu przedstawiał się następująco: Prezes – Marek Maciejny, Wiceprezes Naczelnik – Andrzej Góra, Wiceprezes – Andrzej Kubies, Skarbnik – Łukasz Góra, Zastępca Naczelnika – Michał Janoszek, Członek Zarządu – Mateusz Lach, Gospodarz – Marek Lach.

Po ogromnej stracie, jaką była dla jednostki przedwczesna śmierć Prezesa Marka Maciejnego w 2012 roku, skład zarządu uległ niewielkim zmianom. Prezesem został Marek Majdak.

W 2016 roku na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym wybrano nowy zarząd, w skład którego weszli: Prezes – Wojciech Góra, Wiceprezes Naczelnik – Andrzej Góra, Wiceprezes – Szymon Moc, Skarbnik – Damian Hernas, Skarbnik – Łukasz Góra, Zastępca Naczelnika – Andrzej Kubies, Gospodarz – Grzegorz Puda.

W grudniu 2019 roku nastąpiła historyczna chwila: został odebrany fabrycznie nowy średni samochód ratowniczo-gaśniczy marki Iveco Eurocargo. Koszt zakupu to kwota 799 992,00 zł, z czego pozyskane środki zewnętrzne to kwota 560 000,00 zł, pozostałe środki pochodziły z budżetu gminy.

W roku 2020 Urząd Gminy w Koszarawie zakupił samochód terenowy marki Nissan Navara, który zastąpił pojazd marki UAZ, oraz pozyskał średni samochód ratowniczo-gaśniczy marki KAMAZ, który mieszkańcy zdobyli podczas akcji „Bitwa o wozy”. W 2020 roku jednostka OSP Koszarawa została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

W lipcu 2022 roku jednostka wzbogaciła się o nowy pojazd typu quad. Koszt zakupu to kwota prawie 66 000 zł, z czego Urząd Gminy w Koszarawie dołożył 20 000 zł, pozyskane środki zewnętrzne to kwota 35 000 zł, pozostałe pieniądze pochodziły ze środków własnych jednostki.

OSP Koszarawa (foto UG Koszarawa)

Samochody bojowe OSP Koszarawa (foto UG Koszarawa)

SPORT W GMINIE KOSZARAWA

Sportowe pasje dzieci i młodzież mogą rozwijać dzięki boiskom i hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Koszarawie. Bardziej zorganizowana aktywność sportowa organizowana jest przez LKS Koszarawa Babia Góra.

Klub LKS Koszarawa Babia Góra został założony w 1996 roku przez Zdzisława i Andrzeja Kachłów, Antoniego Biegańskiego oraz Andrzeja Kimlę. W niedługim czasie do grona założycieli dołączył Franciszek Janoszek. Pierwszym prezesem klubu był Antoni Biegański, który pełnił funkcję na tym stanowisku przez kilka lat. Jego następcą został Franciszek Janoszek, który funkcję prezesa pełnił aż do 2018 roku. W 2018 roku nastąpiła ostaniam do tej pory zmiana zarządu klubu, którego obecnym prezesem jest Stanisław Zoń.

LKS Koszarawa rozpoczął udział w rozgrywkach na poziomie C Klasy w żywieckim podokręgu, w której występował do 2004 roku. Po rozgrywkach w sezonie 2003/2004 klub awansował po raz pierwszy do B Klasy. Udział w B Klasie trwał 6 sezonów, po których nastąpił awans w sezonie 2008/2009 na najwyższy jak do tej pory poziom rozgrywek żywieckiej A Klasy.

Po tym awansie w gminie rozpoczęła się przebudowa boiska sportowego w Koszarawie, co utrudniło inaugurację rozgrywek na nowym poziomie przez rozgrywanie wszystkich domowych spotkań na obcym boisku w Jeleśni. Od 2009 roku LKS Koszarawa Babia Góra do dzisiaj występuje na poziomie A Klasy. W 2015 roku po nieudanym sezonie nastąpił spadek do B klasy, po którym klub zawiesił występy drużyny seniorów na jeden sezon, by w sezonie 2016/2017 wznowić rozgrywki i po jednym

sezonie powrócić do A klasy. Obecnie w klubie funkcjonuje drużyna seniorów, której trenem jest Stanisław Zoń. Klub cały czas dba o rozwój młodzieży, prowadząc drużynę juniorów młodszych, której trenem jest Grzegorz Lach.

LKS Koszarawa Babia Góra

ZDROWIE PUBLICZNE

Do 2019 roku w Koszarawie funkcjonował Ośrodek Zdrowia, który podlegał pod Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żywcu. Od 28.10.2020r. świadczenie podstawowej opieki zdrowotnej realizowane jest przez ICZ HEALTHCARE SP. Z O.O. z siedzibą w Żywcu. Obecna obsada Ośrodka Zdrowia w Koszarawie to:

Lekarz Jerzy Ślizowski – Specjalista Medycyny Rodzinnej

Lekarz Marta Szpakowicz – Specjalista Medycyny Rodzinnej i Pediatria

Pielęgniarka dyplomowana Małgorzata Niewdana

Pielęgniarka dyplomowana Zofia Kamińska

Pielęgniarka dyplomowana Anna Janoszek

Pielęgniarka dyplomowana Cecylia Hałasek

Magister Farmacji – Bogusława Brańka

Pracownicy Ośrodka Zdrowia w Koszarawie. Opis zdjęcia, patrząc od lewej strony: Bogusława Brańka, Zofia Kamińska, Cecylia Hałasiek, Anna Janoszek, Małgorzata Niewdana, lek. Marta Szpakowicz, lek. Jerzy Ślizowski

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW

KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH

KGW w Koszarawie zostało założone 3 marca 2015 przez Dyrektora GOK-u Annę Wilczę, a zarejestrowane w 2015 w Rejonowym Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych w Bielsku-Białej. Przewodniczącą koła została Elżbieta Janoszek, która prowadzi je do chwili obecnej. KGW Koszarawa jest dobrowolną, samorządną i niezależną organizacją społeczną. Inicjuje i współdziała w rozwoju oraz upowszechnianiu kultury wsi. Kulturuje folklor, rękodzieło i sztukę ludową. Uczestniczy w rozwijaniu i kształtowaniu społeczno-obywatelskich oraz patriotycznych postaw kobiet wiejskich i mieszkańców wsi. KGW Koszarawa prowadzi działalność gospodarczą, socjalną, handlową. KGW w Koszarawie liczy obecnie 21 osób. Członkinie koła dokładają wszelkich starań, by nie zaginęła kultura i tradycje ludowe regionu.

Koło Gospodyń Wiejskich w Koszarawie (foto UG Koszarawa)

KLUB HONOROWYCH DAWCÓW KRWI

Pozytywnym przykładem aktywności społecznej mieszkańców gminy jest działalność Klubu Honorowych Dawców Krwi PCK przy Urzędzie Gminy w Koszarawie, który powstał 7 listopada 2019 roku. Liczy obecnie 24 członków. Do tej pory udało się zorganizować 5 akcji krwiodawstwa, podczas których krew oddało 76 osób.

W skład zarządu wchodzi:

Imię i nazwisko	Funkcja
Jan Pietryńko	Prezes
Rafał Puda	Wiceprezes
Tomasz Gawron	Sekretarz
Michał Majdak	Skarbnik
Klaudia Moc	Członek Zarządu

Motto Klubu brzmi:

„WAMPIRY Z KOSZARAWY KREW WYSYSAJĄ I Z DOBREGO SERCA INNYM JĄ ODDAJĄ”

Symbol Klubu HDK Koszarawa

Honorowi krwiodawcy z gminy Koszarawa (foto UG Koszarawa)

PTTK KOSZARAWA

Innym przykładem aktywności mieszkańców gminy jest Koło PTTK Koszarawa. W dniu 19.02.2019r. z inicjatywy grupy osób, które są pasjonatami wycieczek górskich powstało koło PTTK w Koszarawie. Pierwsze walne zebranie odbyło się 7.03.2019r., gdzie uroczyście wręczono legitymacje członkowskie oraz wybrano prezydium koła. Obecny skład prezydium: prezes – Daniel Hulbój, wiceprezes – Monika Kępka, skarbnik – Kinga Lach, sekretarz – Marta Kępka. Liczba członków obecnie to 52 osoby.

W ramach koła rozpowszechnia się i zachęca członków, a także mieszkańców do krzewienia turystyki górskiej oraz propaguje aktywne formy wypoczynku. Miejscowi pasjonaci turystyki pokazują i zachęcają do wspólnego spędzania czasu dzieci i młodzieży z rodzinami, szczególnie w postaci wędrowania indywidualnego i grupowego. Zorganizowano już kilkadziesiąt wycieczek górskich w Beskidy, Gorce, Tatry Polskie i Słowackie oraz Małą Fatrę.

Koło PTTK przekazuje: *Mamy nadzieję, iż w miarę czasu i rozwoju uda się nam także upowszechnianie wiedzy, edukacji, ekologii, ochrony środowiska związanej z tematyką górską, a także szerzenia kultury, turystyki i zapoznania z poznawczymi, wypoczynkowymi i zdrowotnymi walorami wędrownictwa.*

Członkowie Koła PTTK Koszarawa (foto UG Koszarawa)

Atrakcyjność regionu Koszarawy doceniano już w okresie międzywojennym, o czym świadczy poniższa notatka prasowa.

Z letnisk i uzdrowisk.

Koszarawa, w sierpniu.

W roku bieżącym Koszarawa ma powodzenie. Przybywają nowi letnicy, to z Krakowa, to z Katowic, to z Warszawy — nawet w tym roku z Warszawy liczniej, niż z innych miejscowości i coraz więcej jest kłopotu z wyszukaniem pomieszczeń dla przybyszów. Nikt jednak z powodu braku mieszkań nie odjechał z Koszarawy, a koszarawianie marzą, iż może w tym roku przekroczą liczbę 1500 letników, to jest tę cyfrę, która pozwoli załaczyć Koszarawę do letnisk i zdrojowisk, korzystających z ulg kolejowych.

Przypuszczać należy, iż te marzenia spełnią się tego lata, kiedy wszyscy liczyć muszą się z groszem i szukają na wywczasy letnie miejscowości i ładnie położonych i zdrowych i... tanich. Koszarawa posiada właśnie te wszystkie przymioty. Położona o parę kilometrów od stacji Hucisko między Suchą a Żywcem w Beskidach jest to duża wieś kościelna o pięciuset domach (nowych kilkadziesiąt w budowie) rozrzuconych w malowniczej dolinie nad rzeczką Koszarawa.

Powietrze górskie (przeszło 600 metrów nad powierzchnią morza) dużo słońca, piękne widoki, mieszkanie w góralskiej chacie.

Niema tu dancingów, kin ani jazz-bandów, rzadko kiedy przemknie auto szosą, idącą środkiem Koszarawy — więc żyje się spokojnie, trochę pierwotnie, — ale jakże mile dla nerwów, skołatanych wielkomiejskim zgiełkiem.

Kto lubi wycieczki w góry ma ich tu w bród na wszystkie strony, poczynając od dostępnych dla wszystkich spacerów na Garlejkę czy Wytrzeszczona, aż do wypraw na Piłsk (nowe schronisko poświęcone było d. 20 lipca) i Babią Górę na pograniczu z Czechosłowacją.

Entuzjaści Koszarawy, a są i tacy, twierdzą, że to jest Zakopane przyszłości, że to będzie nie tylko pierwszorzędne letnisko, ale i zdrojowisko, bo na jednym ze wzgórz, otaczających Koszarawę bije źródło, według informacji miejscowych górali posiadające „głodną wodę“.

— Ho, ho, panie — objaśniał mnie jeden z pasterzy — tej wody nie można pić bez kawałka chleba. Jak się człowiek jej napije, to mu zaraz żołądek „wypucuje“, że człowiek by ino jadł i jadł!

Ale i bez wód mineralnych będzie Koszarawa rozwijać się i rosnąć, bo posiada warunki dobrego letniska wypoczynkowego.

als.

„Kurier Warszawski” 1930, nr 226, s. 9

Zabytkowe domy na terenie gminy Koszarawa (foto UG Koszarawa)

Zabytkowe domy na terenie gminy Koszarawa (foto UG Koszarawa)

Zabytkowe domy na terenie gminy Koszarawa (foto UG Koszarawa)

LASY W GMINIE KOSZARAWA

W gminie Koszarawa ponad połowę powierzchni zajmują lasy, stanowiąc bardzo ważny element miejscowego środowiska. Wpływa to na gospodarkę i turystykę. Historia Koszarawy związana była z miejscowymi lasami, bogatymi pod względem różnorodności biologicznej i zasobnymi w drewno. Miejscowa ludność i właściciele ziemscy od wieków korzystali z tego bogactwa.

Lasy na terenie gminy Koszarawa zajmują powierzchnię 1559 ha, z czego 781 ha stanowią lasy prywatne, a 778 ha jest administrowane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Jeleśnia w leśnictwach Koszarawa Cicha i Koszarawa Bystra.

Obszar leśnictw leży w Beskidzie Żywieckim i Makowskim, według regionalizacji przyrodniczo-leśnej położony jest w VIII Krainie Karpackiej, Dzielnicy 4 Beskidu Żywieckiego.

Lasy państwowe w Koszarawie zostały przejęte w roku 1945 od Michała Radziwiła, męża Renaty z domu Habsburg, a wcześniej przez wieki należały do majątności ziemskiej zwanej Państwem Żywieckiej.

Koszarawskie lasy o bardzo bogatych ekosystemach są lasami górkimi na siedliskach lasów mieszanych świeżych i wilgotnych oraz lasów górskich wilgotnych.

Główne gatunki lasotwórcze to świerk, buk i jodła z licznymi domieszkami wiązu, jaworu, jesionu, grabu, brzozy, olchy, dębu, sosny, a nawet daglezi.

Żyją tu liczne leśne zwierzęta: jelenie, sarny, dziki, borsuki. Można też spotkać rzadkie chronione drapieżniki: niedźwiedzia, wilka i rysia, zadomowił się nawet bóbr. Czasem można spotkać bardzo płochliwego kurka leśnego – głuszca.

Wykaz Nadleśniczych Nadleśnictwa Jeleśnia, którzy nadzorowali Lasy na terenie Gminy Koszarawa:

1. 1945-1946 Stanisław Matusz
2. 1946-1952 Stanisław Namysłowski
3. 1952-1976 Karol Zawada
4. 1976-1991 Teodor Broda
5. 1991-2018 Andrzej Żbikowski
6. 2018- nadal Grzegorz Basiura

Wykaz Leśniczych pracujących na terenie Gminy Koszarawa w poszczególnych latach
Leśnictwo Koszarawa Cicha (Hucisko):

1. 1945-1947 Zygmunt Stiefel
2. 1948-1951 Karol Zawada
3. 1951-1952 Kazimierz Kocoń
4. 1952-1975 Jan Gajer
5. 1975-1976 Józef Worek
6. 1977-1979 Adam Bigos
7. 1979-2017 Kazimierz Legler
8. 2017-2022 Paweł Cebrat
9. 2022- Mirosław Marek-nadal

Wykaz Leśniczych pracujących na terenie Gminy Koszarawa w poszczególnych latach
Leśnictwo Koszarawa Bystra:

1. 1945-1960 Karol Wójtowicz
2. 1960-1962 Franciszek Raczek
3. 1962-1971 Stanisław Brańka
4. 1972-1979 Adam Bigos
5. 1979-1992 Kazimierz Legler
6. 1992-2005 Karol Kamiński
7. 2005-2009 Zygmunt Szwiec
8. 2009-2021 Karol Kamiński
9. 2021- nadal Szymon Szwiec

Pan Mirosław Marek – leśniczy leśnictwa Koszarawa Cicha

Wójtowie Gminy Koszarawa

Imię i nazwisko	Okres pełnienia urzędu
Władysław Puda	1990-2018
Czesław Majdak	2018-nadal

Władysław Puda - Wójt Gminy Koszarawa w latach 1990-2018

Czesław Majdak - Wójt Gminy Koszarawa od 2018 roku

Przewodniczący Rady Gminy Koszarawa

Imię i nazwisko	Okres pełnienia urzędu
Krystyna Markiewicz	1990-1994
Małgorzata Czarnecka	1994-1996
Józef Hulbój	1996-1998
Marian Rusin	1998-2001
Józef Hulbój	2001-2006
Roman Zoń	2006-2010
Czesław Majdak	2010-2013
Józef Hulbój	2013-2014
Mirosław Marek	2014-2018
Zdzisław Kęпка	2018-nadal

Skarbnicy Gminy Koszarawa

Imię i nazwisko	Okres pełnienia urzędu
Helena Pindel	1994-2010
Janina Tłałka	2010-nadal

Sekretarze Gminy Koszarawa

Imię i nazwisko	Okres pełnienia urzędu
Janina Kołda	1994-2003
Małgorzata Wawrzyniak-Kęпка	2003-2009
Marcin Cebula	2009-nadal

Pracownicy Urzędu Gminy Koszarawa w 2022 roku

Imię i nazwisko	Referat / Stanowisko
Czesław Majdak	Wójt Gminy
Marcin Cebula	Sekretarz Gminy
Janina Tłałka	Skarbnik Gminy
Małgorzata Wawrzyniak-Kęпка	Kierownik USC
Danuta Moc	Stanowisko ds. wymiaru podatku i ochrony środowiska
Kinga Lach	Stanowisko ds. płac, ZUS i księgowości pozabudżetowej
Gabriela Gancarz	Stanowisko ds. kadr, oświaty
Joanna Puda	Stanowisko ds. księgowości podatkowej
Małgorzata Puda	Stanowisko ds. księgowości budżetowej

Magdalena Tomaszek	Stanowisko ds. zamówień publicznych i inwestycji
Anna Kuglarz	Stanowisko ds. OC, rolnictwa, leśnictwa, gospodarki komunalnej i zagospodarowania przestrzennego
Katarzyna Kołda	Stanowisko ds. działalności gospodarczej, inkasa i spraw socjalnych
Wiesława Mentel	Stanowisko ds. obsługi sekretariatu, archiwum, kancelarii tajnej i obsługi Rady Gminy
Stanisław Janoszek	Robotnik gospodarczy, kierowca
Danuta Moc	Sprzątaczką

Spis treści

CZEŚĆ I – GMINA KOSZARAWA W LATACH 1973-1990	2
WSTĘP	2
Charakterystyka gminy	7
Oświata	7
Kultura	9
Ochrona zdrowia.....	11
Gospodarka	12
Infrastruktura	12
Partie polityczne	13
Bezpieczeństwo	15
Turystyka i sport.....	16
GMINNA RADA NARODOWA KOSZARAWA.....	16
KADENCJA 1969-1973	17
KADENCJA 1973-1977	19
KADENCJA 1978-1984	20
KADENCJA 1984-1988	21
KADENCJA 1988-1990	23
NACZELNIK GMINY	24
URZĄD GMINY.....	25
GMINNA SŁUŻBA ROLNA	28
URZĄD STANU CYWILNEGO.....	29

SOŁTYSI	29
GMINA KOSZARAWA (SAMORZĄDOWA) 1990-2023	30
CHARAKTERYSTYKA.....	30
PRZEMIANY GOSPODARCZE.....	30
WŁADZE GMINY KOSZARAWA 1990-2023	30
KADENCJA 1990-1994	31
KADENCJA 1994-1998	34
KADENCJA 1998-2002	35
ZMIANA GRANIC GMINY I NASTĘPSTWA	37
KADENCJA 2002-2006	38
KADENCJA 2006-2010	40
KADENCJA 2010-2014	40
KADENCJA 2014-2018	43
URZĄD STANU CYWILNEGO	44
SOŁTYSI GMINY	44
KADENCJA 2018-2023	45
DANE PODSTAWOWE	45
RADA GMINY	45
WÓJT GMINY KOSZARAWA	47
WŁADZE GMINY KOSZARAWA W 2022 ROKU:	47
URZĄD GMINY.....	48
NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W GMINIE KOSZARAWA W OKRESIE 30-LECIA SAMORZĄDU	49
OŚWIATA	56
OŚWIATA NIEPUBLICZNA	62
KULTURA.....	63
GMINNY OŚRODEK KULTURY	63
BIBLIOTEKA.....	64
IZBA REGIONALNA.....	67
LOKALNA PRASA	69
OPIEKA SPOŁECZNA.....	69
ŻYCIE RELIGIJNE.....	72
PARAFIA ŚW. KAROLA BOROMEUSZA W KOSZARAWIE	72
PARAFIA POD WEZWANIEM STYGMATÓW ŚWIĘTEGO FRANCISZKA Z ASYŻU W KOSZARAWIE	74

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA.....	75
SPORT W GMINIE KOSZARAWA.....	77
ZDROWIE PUBLICZNE	78
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW	79
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH	79
KLUB HONOROWYCH DAWCÓW KRWI	80
PTTK KOSZARAWA.....	82
LASY W GMINIE KOSZARAWA.....	85
ANEKS – PODSUMOWANIA	88

**Opracował Zespół pod redakcją
Leszka Zugaja i Gabrieli Gancarz**
